

1 ponedjeljak, 19.01.2009.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženi su ušli u sudnicu]
4 [Optuženi Borovčanin je odsutan]
5 [Svjedok je ušao u sudnicu]
6 ... Početak u 09.05h
7 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Međunarodni kazneni sud za bivšu
8 Jugoslaviju otvara zasjedanje.
9 Izvolite sjesti.
10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobar dan. Molim tajnicu da najavi
11 predmet.
12 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Ovo je predmet
13 IT-05-88-T, *Tužilac protiv Vujadina Popovića i ostalih*.
14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospođo. Dobro jutro svima. Za
15 zapisnik kažem da su svi optuženi osim Borovčanina danas ovdje. Gospodine
16 Lazareviću, pretpostavljam da Vašem klijentu danas nije dobro i da ste se već
17 pobrinuli za dokument kojim on odustaje od prisutnosti.
18 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude i svima.
19 U pravu ste, ja sam s gospodinom Borovčaninom danas ujutro razgovarao.
20 On mi je rekao da se ne osjeća dobro i da neće moći prisustvovati ovom
21 zasjedanju, i dokument je već potpisao, tako da će stići.
22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Da vidimo od zastupnika, vidim
23 da su, evo jedanput barem, svi timovi Obrane u... /nedostaje simultani prevod/
24
25
26
27
28
29
30

1 SVJEDOK: Dobro jutro.

2 G. KRGOVIĆ: Dobro jutro, časni Sude.

3 SVJEDOK: SLOBODAN KOSOVAC [nastavak]

4 Unakrsno ispituje g. Krgović: [nastavak]

5 P: Dobro jutro, gospodine generale.

6 O: Dobro jutro.

7 P: U petak, pre nego što smo prekinuli sa zasjedanjem, govorili smo o

8 metodu iz ove direktive. I da sad pitam; bez obzira da li se radi, kada su u

9 pit... kad je u pitanju izrada vojnih dokumenata, bez obzira da li se radi o punom

10 metodu ili o skraćenom metodu - koliko sam ja razumeo Vaše svedočenje - uloga

11 operativnog organa je ista u oba slučaja?

12 O: Bez obzira na izabrani metod rada, uloga svih organa komande je ista

13 u svim slučajevima, ne samo operativnog, nego uloga svih organa je ista u svim

14 slučajevima.

15 P: Kada ste donosili zaključak o načinu izrade konkretne direktive, Vi

16 ste pošli od pretpostavke da su odnosi u komandi i odnosi između političkih i

17 vojnih struktura bili harmonični, da tu nije bilo neke nesuglasice ili

18 mimoilaženja među članovima komande, zar ne?

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Kad sam donosio zaključak o načinu izrade direktive, ja sam se
2 rukovodio pre svega onim em... elementima koji utiču na izbor načina izrade
3 direktiva... direktive. To je elementi koji se odnose na dokument koji se radi -
4 direktiva-, njegov značaj, strategijski značaj, njegova opštost, vrlo bitno za
5 drugi period, raspoloživo vreme koje je imala, ovaj, komanda, odnosno Glavni
6 štab Vojske Republike Srpske, i slično. Tek kasnije, ovaj, sam sagledavao te
7 neke međusobne odnose i moguće neke, ov... veze između tih odnosa na izabrani
8 metod rada i, pošto i u ekspertizi nisam, ov... naveo, moja je procena da odnosi
9 koji su se javljali, koji su imali svoju fluktuaciju od dobrih i loših, nisu
10 bitno uticali na izbor metoda rada.

11 P: Da li ste od Odbrane generala Miletića dobili neki dokument koji je
12 ukazivao na neke poremećene odnose između generala Milovanovića i komandanta
13 Glavnog štaba, generala Mladića, u toku 1995. godine?

14 O: Dobio sam veliki broj dokumenata, pre svega mislim na... da sam, ovaj,
15 uspeo da pročitam sve izjave koje je dao general Milovanović. Pročitao sam n...
16 njegove, ove radove, ono što je on pisao, njegova... njegova viđenja, ovaj s...svega
17 toga - a imô sam u priliku da vidim transkript njegovog svedočenja ovde, pred
18 časnim Sudom, koji mi je preveden. I mogu da kažem, ovaj, ono što sam ja
19 doživeo, ovaj, o tim nekim fluktuacijama i nekim odnosima, za mene nije
20 predstavljalo problem koji ja trebam da analiziram u svom ekspertskom izveštaju
21 jer nisam video nigde prevelikog odraza na proces i metode rada. Video sam
22 pojedina odstupanja - o nekim sam odstupanjima govorio prošle nedelje, u iskazu.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Video sam neke proceduralne, ovaj... po meni, ovaj, neusaglašenosti, al' ne mislim
2 da su pom... bitno uticale na kvalitet... /nerazgovijetno/.

3 G. KRGOVIĆ: /nečujno/ ...da se svedoku pokaže dokazni predmet 6D330.

4 P: Gospodine generale, ovde je jedan dokument, službena beleška Službe
5 bezbednosti. Pogledajte ovaj 2. paragraf. Mene ne zanima ovaj deo gde kaže da je
6 "...jedino general Gvero dobar čovek u Glavnom štabu", nego ovaj drugi deo da će
7 "...general Milovanović biti istjeran iz Glavnog štaba."

8 Da li ste imali takvu informaciju prilikom sastavljanja Vašeg izveštaja?

9 O: Ovakvu informa...

10 SUDIJA AGIUS: /nedostaje simultani prevod/

11 GĐA FAUVEAU: /nedostaje simultani prevod/ /prevod engleskog transkripta:
12 "Mogu li zamoliti da svjedok pročita cijelu rečenicu do kraja, odnosno, do onog
13 dijela kada se pominje ime generala Mladića?"/

14 SUDIJA AGIUS: /nedostaje simultani prevod/

15 G. KRGOVIĆ: Časni Sude, ja nemam problem da svedok pročita ceo dokument.
16 Zb... upravo zbog toga ja sam rekao da me zanima samo ovaj deo oko Milovanovića.

17 SUDIJA AGIUS: /nedostaje simultani prevod/

18 SVJEDOK: Hvala, nema problema. Pročitô sam /nerazgovijetno/.

19 SUDIJA AGIUS: Ok.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: Da mi je bio predodčen ovaj dokument, a nije bio predodčen, moja...
2 moja izjava i moja mišljenja... moje mišljenje, ovaj, na osnovu ovog dokumenta bi
3 bilo - to što ja kažem - nešto što je opšte poznato, a u jakim hijerarhijskim
4 sredinama kao što je vojska, opšte je poznato da ima nekol'ko kadrovskih
5 politika, odnosno, nekol'ko načina da se govori o kadru. Na jedan način govore
6 potčinjeni, na jedan način govore kolege, a na jedan način govore
7 pretpostavljene, ovaj, starešine.

8 Ovo su - možda bi se moglo reći - željena varijanta ovoga majora.

9 G. KRGOVIĆ: Molim da se svedoku pokaže dokazni predmet 6D312.

10 P: Gospodine generale, ovo je još jedan dokument odeljenja bezbednosti
11 gde se... /nerazgovijetno/ ...sam zainteresovan specifično za ovaj 3. paragraf koji
12 počinje sa:

13 "...u širem razgovoru našeg izvora sa /nerazgovijetno/ glasa javnosti, sa
14 predsednikom... potpredsednikom Koljević."

15 Pa Vas molim, pročitajte pažljivo taj paragraf. On upravo govori, kao
16 što ste mi rekli, o sad... o onom drugom nivou, kako komanda - znači, član Vrhovne
17 komande, gospodin Koljević - vidi odnose uglavnom u vojnom vrhu, gde postoje tri
18 struje: tvrda ratnička sa generalom Milovanovićem, poluratnička i kompromiserska
19 sa generalom Gverom, i treća koja preferira prema Jugoslaviji sa generalom
20 Mladićem.

21 Ovaj dokument govori da odnosi u vojnom vrhu, iz ugla kako ih vidi
22 Vrhovna komanda, nisu bili baš harmonični. Je l' se slažete sa mnom?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Apsolutno se slažem sa Vama. O tome smo... o tome smo govorili i prošli
2 put, kad smo govorili o načinu prenošenja komandi, da problema ima. Vidi se da
3 je i ovo o... dokument iz februara 1995. godine. Znamo da, političko, vojno i
4 svako drugo okruženje u sektoru bezbednosti je bilo vrlo rovito, da je to godina
5 koja je, po mnogo čemu, nav..., ovaj, naznačena kao presudna, a i znamo da uvek u
6 takvim situacijama ima borbe za vlast i prevlast, i da - kol'ko se vidi - Vojska
7 Republike Srpske nije bila oslobođena od te borbe.

8 P: Generale, još samo jedno pitanje vezano za direktive. Jeste li imali
9 prilike da pročitate onaj deo izjave o načinu, odnosno o izradi "direktive 7",
10 o... gde su govorili general Milovanović i general Škrbić, svedočeći pred ovim
11 Sudom?

12 O: Za to je... za to je vrlo bitna konstatacija koju sam već ovde izrekao
13 prošle nedelje, pred Sudom. Dok nisam došao do, ovaj, nekih dokumenata, j...jako
14 sam puno istraživao koje su moguće varijante izbora i metoda rada. Pog... posebno
15 me je jako udaljila od sagledavanja varijanti metoda rada na direktivi, izjava
16 generala Milovanovića. Izuzetno me je zbunila, njegova, bila izjava o
17 potpisivanju propratnog dokumenta.

18 Međutim, kad su se stvorili veliki broj slika, a vrlo bitna slika u
19 celom ovom procesu - kada od januara do kraja marta dođete do Spreče i u
20 rukovođenje sa operacijom "Spreča", a u međuvremenu dobijete vrlo dobre podatke
21 o dinamici sastanka sa predsednikom Republike Srpske - onda je to potvrdilo da
22 su moje zaključivanje o načinu i metodu rada upravo onako kako sam ja izneo,
23 izuzetno verovatne, za razliku od drugih izjava o metodama rada.

24 P: Jeste li imali... da li Vam je Odbrana generala Miletića pokazala
25 izjavu generala Đukića o načinu na koji su rađene direktive u Glavnom štabu?

26

27

28

29

30

1 O: Mislim da jeste, al' bi' voleo da pogledam, ovaj, ponovo te
2 dokumente.

3 P: Nemam nameru da Vam pokazujem, samo sam Vas... hteo dam da... da pitam
4 da li ste imali, tu izjavu, prilike da pogledate?

5 O: Da.

6 P: Generale, preći ću na jednu drugu temu. Vi ste, govoreći ranije pred
7 ovim Sudom, govorili o formaciji Glavnog štaba i to ću Vas pitati nešto oko
8 takozvane "lične formacije" koja... koja Vam je pokazana ovde. Prilikom 1992., kad
9 je ta "lična formacija" doneta, odnosno utvrđena, korišteni su isti formulari
10 kao u... u Jugoslovenskoj narodnoj armiji. Da li je to tačno? Isti obrazac, zar
11 ne?

12 O: Da. C...ceo period, c... skoro ceo period, ovaj, rata ili bolj... bolje
13 rečeno, ovaj, skoro ceo period u ovome koji smo analizirali, korišćeni su, ovaj,
14 isti... isti obrasci, i ne samo isti obrasci. Do... korišćena su ista dokumenta koja
15 definišu izradu organizacije Vojske Republike Srpske.

16 P: I, koliko sam razumeo Vašu... Vaše izlaganje pred ovim... pred ovim
17 Sudom, mesto u formaciji, 'nači, koje je navedeno u formaciji, s tog mesta se
18 može videti i pod jedan - čin, zar ne, koji to lice ima? Kada ste govorili o
19 onim kolonama na -

20 O: D...da, da, slušam Vas. Možda je d...dobar trenutak, ovaj, da... da
21 objasnimo šta znači to "lična formacija", šta znače "lični elementi" i šta znače
22 "formacijski elementi", jer to... nastaje vrlo često zabuna.

23 Ti termini se koriste u stručnom delu i vrlo ga se često koriste u
24 širokim vojnim krugovima, i onda ima neki put nepoznavanje stručnog dela i

25

26

27

28

29

30

1 dovodi do zabuna.

2 "Lična formacija" koja je ovde bila prikazana, gde sam ja objašnjavao na
3 onome obrascu LRF3 što je rađena, podrazumeva deo knjige koja reguliše
4 organizaciju i sastav ljudi, jer svaka formacija ima lični i materijalni deo.
5 Materijalni je deo, deo knjige koje reguliše šta tom čoveku i toj jedinici
6 pripada od materijalnog /sic/ formacije.

7 "Lični elementi", to su one koje ima pojedinac, koji ima u činu. Ja sam
8 govorio - i kad je bio načelnik uprave za operativno-nastavne poslove na
9 početku, ovaj, svog mandata - general Miletić je imô lični element čin
10 pukovnika.

11 "Formacijski elementi", to su oni elementi koje knjiga predviđa da taj
12 čovek ima taj čin. Ako su ti "formacijski elementi" veći, onda taj čovek može da
13 napreduje u svojoj službi. Ako su "formacijski elementi" isti, nema
14 napredovanja. Ako su "formacijski elementi" manji, to znači da je izuzetno
15 postavljen na to mesto ali neće nazadovati, neće mu se oduzeti čin nikada.

16 P: I kada pogledate t... , konkretno za neko mesto tu formaciju, iz toga
17 se vidi njegov čin, dužnost koju obavlja, položajna grupa, zaduženje sa oružjem
18 i transportna sredstva koja koristi. To su one kolone koje su u formaciji?

19 O: Da, to su one kolone koje su u formaciji, samo... samo nedostaje... samo
20 nedostaje u Vašem nabranjanju, što je bitno za te elemente, ona oskrać...
21 skraćunica "VES" ili vojno-evidenciona specijalnost. To je specijalnost koju
22 čovek mora da ima da bi mogô da obavlja tu dužnost. To je u vojnim hijerarhijama
23 vrlo bitno i izuzetno presuđujuće, vrlo često, za postavljanje nekoga na neko
24 mesto.

25

26

27

28

29

30

1 P: A položda...žajna grupa je element na osnovu koga se određuje plata,
2 koliko sam ja razumeo Vaše izlaganje.

3 O: Položajna jedna grupa, kraj moj iskaz je definisano kako je ona
4 stvorena, kako je ona definisana, i zd... i za šta sve ut... ovaj, ona utiče,
5 odnosno, n... za šta definiše, a ima i jedna stvar - kad smo govorili o, ovaj,
6 stariji... stariji i mlađi u vojsci - onda je položajna grupa ta koja definiše ako
7 su dva oficira istog čina, koji je od njih stariji. To je onaj koji ima viši
8 rang, odnosno veću položajnu grupu, što je u ovom slučaju iskazano kroz to, jel
9 ona odražava vrlo bitno posô koji se obavlja, vrednovanje toga posla u tom
10 sistemu.

11 P: I Vi ste takođe rekli - to je bilo na strani transkripta 29978 - da
12 niste našli definisane kriterijume na osnovu je... kojis...h je rađena ova položajna
13 grupa u ve... u VRS-u, koliko sam ja razumeo Vaše svedočenje.

14 O: Dobro ste razumeli moje svedočenje, jel sam ja bio tu nešto
15 precizniji. Ja sam, u mom svedočenju, izjavio da nažalost nisam našao bitnih
16 dokumenata kao što je jedan dokument koji vrlo često spominjem, organizacijsko-
17 mobilizacijski razvoj - da nisam našao te kriterijume - ali da sam, detaljno
18 analizirajući formacije koje sam imô da vidim i razgovarajući sa ljudima koji su
19 radili na formacijama u Vojsci Republike Srpske, konstatovao da su korišteni
20 kriterijumi za određivanje formacijskih elemenata koji je koristila Vojska
21 Jugoslavije.

22 P: A - konkretno kad je u pitanju položajna grupa - ako neki oficir, u
23 skladu sa pravilima JNA, dobije dva puta ocenu "naročito se ističe" - on
24 automatski dobija za jedan stepen veću položajnu grupu, bez obzira na mesto i

25

26

27

28

29

30

1 bez obzira na čin koji ima, zar ne?

2 O: Da budem precizan, u pravu ste. Znači, jedan oficir, ako ima svoju
3 ličnu položajnu grupu koja je i jednaka sa formacijskom položajnom grupom, i
4 posle toga ako bude dva puta ocenjen sa ocenom "naročito se ističe", onda dobija
5 po... lična /sic/ položajnu grupu veću, odnosno za jednu veću nego što je
6 formacijska. Tačno je.

7 P: Tako da je moguće da oficir u korpusu ima istu položajnu grupu kao
8 oficir u Glavnom štabu, naprimer, položajnu grupu 3?

9 O: Ako ste malo detaljnije analizirali kriterijume po kome sam definisao
10 rang i redosled, a to je dokument koji svaka vojska na svetu ima - između
11 ostaloga, to je bitan dokument jel je to osnov za postrojavanje kod protokola i
12 mnogo, ovaj, čega drugoga - Vi ste videli da, u... na nivou Vojske Republike
13 Srpske, vrlo visokog su ranga komandanti korpusa. Odnosno, to sam rekô zbog toga
14 što komandanti korpusa i starešine u korpusima vrlo često imaju veće položajne
15 grupe nego oficiri u Glavnom štabu, jer njihovo mesto i značaj je procenjeno od
16 tak'e važnosti za taj sistem. Znači, ne mora da bude samo zbog ocene "naročito
17 se ističe", nego sistemski je uređeno tako da komandan... da jedan broj starešina
18 u korpusu imaju veća mesta nego veliki broj oficira u Glavnom štabu Vojske
19 Republike Srpske, i to je svetski standard, nije samo to u Vojsci Republike
20 Srpske.

21 P: I kakva /sic/ je onda značaj položajne grupe ako, recimo, oficir u... u
22 korpusu ima položajnu grupu 3, a oficir u Glavnom štabu ima položajnu grupu 3?
23 Kakav je njihov odnos u rangui?

24 O: Upravo je i tu suštinski odgovor na ono što sam ja napravio i kako
25 sam napravio rang i redosled. Prvo se napravi rang, i on jasno je z... definisan

26

27

28

29

30

1 i... i vidi se iz mobilizacijskog razvoja, i jasno je definisan iz ovoga primera
2 koga sam ja video. I kada dođete na rang, položajne grupe su bitne samo u tom
3 rangu, da li je on prvi, drugi, treći, četvrti. Možda se desi da neki oficir u
4 3. rangu ima veću položajnu grupu nego neko u 2. rangu, ali njemu ne može da
5 bude stariji zato što nije toga ranga. To je... i zato nije ni slučajno rečeno
6 dase pravi rang i redosled u okviru ranga.

7 P: Kada ste govorili o kriterijumima koji su definisali položajnu grupu,
8 generale, ja sam gledao detaljno ovu formaciju, izvod iz formacije - odnosno,
9 kako biste je Vi nazvali "radna karta personalnih organa" - i našao sam da
10 položajnu grupu 3, osim komandanta Mladića, imaju svi generali koji su taj... koji
11 su čin generala imali u JNA, a koji su postali pripadnici Vojske Republike
12 Srpske -

13 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Može li kolega predočiti dokument
14 svjedoku?

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite?

16 G. KRGOVIĆ: Časni Sude, ja određujem kojim ću redosledom postaviti svoja
17 pitanja i kada ću svjedoku predočiti dokument. Ja pravim osnovu za moje pitanje i
18 izabraću pogodan trenutak kad ću svjedoku pokazati dokument.

19 GĐA FAUVEAU: /nedostaje simultani prevod/
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA AGIUS: /nedostaje simultani prevod/ /prevod engleskog
2 transkripta: "U svakom slučaju mi ćemo morati vidjeti taj dokument, pa molim da
3 se stavi na ekran ukoliko je dostupan u elektronskoj sudnici."/

4 G. KRGOVIĆ:

5 P: Generale, jeste li detaljno gledali ovaj izvod iz... i...iz formacije
6 Vojske Republike Srpske, ovu radnu kartu sa imenima, gde su navedena konkretno i
7 imena?

8 O: Da.

9 G. KRGOVIĆ: Molim da se svedoku pokaže dokazni predmet P3178.

10 P: Gospodine generale-

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ko treba govoriti?

12 G. KRGOVIĆ: P3178.

13 SUDIJA AGIUS: /nedostaje simultani prevod/

14 G. KRGOVIĆ:

15 P: Generale, pogledajte 1. stranu onu... ovu, formacije gde je naveden
16 general Mladić. On, kao komandant, njemu je određena položajna grupa 2.

17 G. KRGOVIĆ: Molim da se 1. paragraf uveliča, odnosno prvi deo, prednja

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 strana.

2 P: Je l' vidite, njemu je predviđeno 02.

3 O: Da, vidim.

4 G. KRGOVIĆ: Molim da se da sledeća strana ovog dokumenta i dno ovog
5 dokumenta.

6 P: Tu vidite da je za generala Milovanovića predviđena položajna grupa
7 3.

8 O: Da.

9 G. KRGOVIĆ: Onda, molim da se pokaže - samo momenat - to je strana ERN
10 05057629.

11 P: Vidite ovde-

12 G. KRGOVIĆ: Izvinjavam se, to je 35, pošto na mom, ovom primerku, se ne
13 vidi dobro ERN broj. Znači, 7635. Samo malo niže, molim Vas. Nije ta strana.
14 Samo sekund, to je 763... Sledeća, molim Vas. Strana 11 u e-courtu. Malo niže,
15 molim Vas.

16 P: Evo, vidite. Tu je položajna grupa generala Gvere, broj 3.

17 G: KRGOVIĆ: Onda molim da se pokaže strana gde je sektor za pozadinu. To
18 je... Ja imam različitu kopiju ovde, tako da imam mala... problem je sad. To je
19 7637. Strana 13 u e-courtu. Ako možete niže, dole.

20 P: Evo vidite, tu je-

21 G. KRGOVIĆ: Još niže, molim Vas.

22 P: Tu je general Đukić i - je l' vidite - njegova položajna grupa je 3.

23 G. KRGOVIĆ: A onda, molim Vas stranu 7658. I, ERN broj je 7658.

24 P: Pogledajte, ovde je 1. krajiški korpus, položajna grupa generala
25 Talića je 3.

26

27

28

29

30

1 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Nisam sigurna gdje moj kolega vidi 3, ja
2 ovdje vidim da piše 4.

3 G. KRGOVIĆ: Formacijsko mesto, kolona ispod "general-potpukovnik, VES
4 3109903", ispod toga, kao i kod svih prethodnika. To je treća kolona sa leve
5 strane.

6 SUDIJA AGIUS: *Ok, ok.*

7 G. KRGOVIĆ:

8 P: Generale, sem komandanta Mladića koji je imao čin generala u vojsci...
9 JNA-

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Jeste li zadovoljni, gospođo Fauveau?

11 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Da, jesam. Bila sam zbunjena jer je tu
12 bila i položajna grupa koja je bila označena brojkom 4. Možda nam svjedok može
13 nešto više reći o tome.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, hvala.

15 G. KRGOVIĆ:

16 P: Generale, znači, sem generala Mladića - ono koliko ja znam
17 informacija, a dobio sam ih iz prve ruke - znači, čin generala u JNA su imala
18 samo još četiri oficira, a to su: Milovanović, Đukić, Gvero i Talić 1999... 1992.
19 godine. I formacijom je, u suštini, ova položajna grupa određena u skladu sa
20 tim. Da li se slažete sa ovom mojom procenom?

21 O: Ako sam... ako sam razumeo pitanje, pitanje je otprilike glasilo da li
22 se slažem da je formacija Vojske Republike Srpske urađena u skladu sa činom koji
23 su imali ova lica koja ste Vi nabrojali?

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I da je to bio kriterijum kad im je određena položajna grupa, odnosno
2 da je formacija pravljenjena prema licima?

3 O: E, nažalost, tu se ne slažem. Formacija koja je napravljena i koja je
4 ovde urađena - a imô sam priliku da razgovaram i sa ljudima koji su bili vrlo
5 bitni stručni konsultanti kod izrade te formacije - napravljena je vrlo
6 hijerarhijska koja je obezbeđivala subordinaciju, i vrlo razvojna koja je
7 obezbeđivala da ljudi koji se dovedu na ta formacijska mesta kao oficiri mogu da
8 napreduju u svom rangu i činu. Iz ovoga primera š... gde smo mi prošli, a prošli
9 smo konkretno pet formacijskih mesta, videli smo da čet'ri oficira - generali
10 Mladić, Milovanović, Gvero i Đukić - imaju iste lične formacijske elemente i
11 formacijske elemente. I to nije iznenađenje, to su oficiri najvišega ranga. A
12 videli smo da komandant krajiškog... 1. krajiškog korpusa ima formacijski element
13 položajnu grupu 3, a lična mu je položajna grupa bila 4, što znači omogućeno je
14 da napreduje i da mu se dignu elementi kada provede na tom mestu jedno vreme i
15 kada bude ocenjen pozitivno na to mesto.

16 P: I konačno, general Talić je onaj koji je zamenio generala Mladića na
17 mestu komandanta, odnosno, načelnika Glavnog štaba, zar ne?

18 O: To je j... vrlo bitan element kod ovoga što sam ja govorio o rangu i
19 redosledu, i kada sam, ovaj, nekol'ko puta - što nisam posebno ovde, ovaj,
20 istik...cao u... kroz ovu sistematizaciju - rekao da zamenjivanje je privremeno
21 stanje, da je ono nužno zlo u jednom kratkom vremenskom periodu bez puno vlasti

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 i traje samo dotle dok se ne donese odluka o zastupanju. Kada smo govorili o
2 varijantama - što je bilo vrlo interesantno kad se upotrebljavalo - ko bi
3 zastupao komandanta kad nije, ovaj, tu komandant i načelnik štaba - oni su
4 sprečeni. E, ovo što ste Vi sad rekli, to je suštinsko pitanje. Da su bili
5 sprečeni, komandant i načelnik štaba, da je... obavljaju svoju dužnost, verovatno
6 bi predsednik republike doneo odluku da ga zastupa jedan od komandanata korpusa,
7 verovatno a... gene... ovaj, komandant 1. korpusa. To je bitna suština razlike
8 između zamenjivanja i zastupanja, i šta proizilazi iz zastupanja.

9 P: Samo jedna mala ispravka u mom pitanju. U zapisniku, ja sam Vas
10 pitao: "General Talić je, nakon svega, zamenio generala Mladića na njegovom
11 mestu - nasledio ga?"

12 O: Nasledio ga, da. Ustvari, u vojsci nema nasleđivanja, nego posle
13 svega je, u nekom trenutku, postavljen za, ovaj, komandanta Glavnog štaba Vojske
14 Republike Srpske.

15 P: I, generale, još jedna... jedno pitanje; nadležnosti i ovlašćenja lica,
16 oficira, odnosno vojnih lica /nerazgovijetno/ se ne uređuju formacijom nego
17 /nerazgovijetno/ o nadležnostima i ovlašćenjima, zar ne?

18 O: Formac... sa njim isključivo ne, ali formacija je bitan dokument koji
19 učestvuje da bi tačno odredili mesto i ulogu nekoga u sistemu - normalno uz
20 mnoge druge dokumente - i ono što je on trebao, morao i mogao da uradi.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Ali konkretno, nadležnosti i ovlašćenja su među drugim propisima?

2 O: Konkretno, na ovlašćenja se utvrđuju zakonom /sic/ i naredb... naredbom
3 o nadležnostima organizacijskih jedinica, isključivo sa tim propisima, zakonima
4 i naredbom o nadležnostima tih jedinica?

5 P: A to su, u konkretnom slučaju, pravila JNA kao što su "Pravilnik o
6 nadležnostima komande kopnene vojske u miru" i "Pravilnik o nadležnostima
7 komande vojne oblasti u miru". To su propisi kojima se regulišu... reguliše ova
8 materija, zar ne?

9 O: Pravilnik o nadležnostima je regulisao, do - u Vojsci Jugoslavije -
10 do 1993. godine. Od 1993. godine je pravilnik zamenjen naredbom. Ova dva
11 dokumenta konkretno regulišu nadležnosti za te organizacijske jedinice. Jedno
12 što ste rekli - to je na... "Pravilnik o nadležnostima starešina u korpusu - KOV"
13 - jedan dokument, a ovaj o vojnoj oblasti je drugi dokument, i oni se ne mogu ni
14 analogijom primenjivati na Glavni štab Vojske Republike Srpske, jer je to
15 apsolutno različita organizacijska jedinica po svim elementima.

16 P: A, koja pravila-

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Imam osjećaj da prebrzo govorite za
18 prevoditelje. Ona radi jedan težak posao i teško je hvatati vas obojicu, pa
19 imajte to na umu i malo usporite.

20 G: KRGOVIĆ: U redu.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: /nečujno/ ...koje pravilo bi onda, u Vojsci Republike Srpske,
2 regulisalo ovu oblast?

3 O: Treba da postoji, ili da je postojalo, "Pravilnik o nadležnostima
4 organizacijskih jedinica Glavnog štaba Vojske Republike Srpske" ili "Naredba o
5 nadležnostima organizacijskih jedinica Glavnog štaba Vojske Republike Srpske";
6 ili, ako ta dva dokumenta nisu oformili zbog analogije sa kojom su se koristili,
7 onda je verovatno je korišćena "Naredba o nadležnostima Generalštaba Vojske
8 Jugoslavije". Neki od ovih dokumenata sigurno je, direktno ili indirektno,
9 uticao na to da se sagledaju nadležnosti svih organizacijskih jedinica.

10 P: Ali, Vi ta dokumenta niste videli niti ste ih koristili prilikom
11 izrade Vašeg ekspertskog rada, zar ne?

12 O: Pravilnik i naredbu o nadležnostima... pravilnik i naredbu od /sic/
13 nadležnostima organizacijskih jedinica Generalštaba Vojske Jugoslavije sam
14 koristio iz toga perioda, i analizirao sam neke stvari koje su rađene, i mogu da
15 zaključim da je, ili iskustvo starešina koji su bili u Glavnom štabu Vojske
16 Republike Srpske ili taj pravilnik, u nekom manjem broju primeraka, da je
17 direktno ili indirektno korišćen, a ova dva dokumenta nisam video u... koje je
18 trebao da ima Glavni štab Vojske Republike Srpske.

19 P: I, konkretno, koliko sam razumeo iz Vaše biografije, Vi niste bili
20 pripadnik Vojske Republike Srpske i nemate, da kažemo, saznanja iz prve ruke
21 kako je taj odnos hijerarhijski funkcionisao u Vojsci Republike Srpske. To bi
22
23
24
25
26
27
28
29

1 bolje trebali da znaju oficiri Glavnog štaba i ljudi koji su bili pripadnici
2 Vojske Republike Srpske, zar ne?

3 O: Tačno je, nikada nisam bio pripadnik Vojske Republike Srpske. Tačno
4 je da ne sporim nijednu kompetetnost /sic/ i nadležnost ijednog oficira u
5 Vojsci Republike, ovaj, Srpske. Međutim, tačno je i činjenica - pošto sam ja
6 razvijan kao ekspert za organizaciju i komandovanje - da sam imao kontakta sa
7 kolegama koji su radili to u Vojsci Republike Srpske. O tome smo razgovarali, ja
8 sam vrlo često iznosio i svoje, ovaj, stavove i kao ekspert sam trudio se da
9 izučim tu materiju jako dobro.

10 P: Generale-

11 G. KRGOVIĆ: /nerazgovijetno/ ...molim da se svedoku p...pokaže dokazni
12 predmet P410. To je strana 7, član 10, ovog dokumenta. Član 10. To je strana 8
13 na engleskoj verziji, a u srpskoj verziji član 10, strana 7. Odnosno, izvinjavam
14 se, to je strana 10, pošto ja imam oznaku ovde, stranu 7. Znači, sledeća strana,
15 ERN 01147065.

16 P: /nerazgovijetno/ ...ovde u članu 10 stoji da "komandanta, kad je
17 odsutan, zastupa načelnik štaba sa svim pravima i ovlašt... i dužnostima, a ako su
18 istovremeno odsutni i komandant i načelnik štaba, komandanta zastupa starešina
19 koga naredbom odredi komandant."

20 G. KRGOVIĆ: Molim da se sada svedoku pokaže dokazni predmet 6D336.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Nažalost, časni Sude, mi nemamo prevod ovog dokumenta. Ja ću zamoliti svedoka da
2 nam pročita član 10 ovog dokumenta na osnovu ovog pravila, mada je on u suštini
3 isti kao član 10 prethodnog pravila. To je 6... 10... 6D336, poslednja strana.

4 P: Je l' imate pred sobom to na ekranu, pošto ja imam nešto drugo.

5 O: Nije to.

6 G. KRGOVIĆ: I govorim o dokaznom predmetu 6D336.

7 P: Generale, slažete li se sa mnom da je ovo - u suštini, sadržaj ovog
8 člana - isti kao sadržaj člana 10 prethodnog dokumenta?

9 O: S obzirom da je preda mnom samo ov...ovaj član 10, i ovo što se vidi,
10 pretpostavio bi' da je ovaj dokument pravilnik od nadležnosti vojne oblasti.

11 P: Da.

12 G. KRGOVIĆ: Molim da se svedoku pokaže 1. strana ovog dokumenta.

13 SVJEDOK: Ok. Nije potrebno jer sam prepoznao do... ovaj, dokumenat.

14 G. KRGOVIĆ:

15 P: Generale, slažete li se sa mnom da ova dva dokumenta tretiraju
16 zastupanje komandanta na identičan način?

17 O: Apsolutno se slažem sa Vama u tome, međutim mislim, časni Sude, da su
18 potrebni ovde da se dodaju neka druga, vrlo bitna, objašnjenja.

19 P: Izvinjavam se, generale, ja ću doći na ovu temu kasnije. Samo hoću da
20 Vam postavim još jedan drugi niz pitanja, pa ću se vratiti na ovu temu kasnije,

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 tako da, molim Vas, samo da mi... samo sam hteo ovo da ov... da Vas pitam, da mi
2 potvrdite da li ova dva dokumenta tretiraju ovu materiju na identičan način. To
3 je bilo moje pitanje.

4 O: Tekst je identičan, međutim, tu su dva različita nivoa, pa, ovaj, o
5 ta dva različita nivoa ćemo, ovaj, kasnije govoriti. Nema problema.

6 P: Generale, Vi se 13. januara svedočili - i to je bilo na strani 30022
7 u... u 8. redu - i govorili ste o z... izvinjavam se.

8 G. KRGOVIĆ: 30022.

9 P: Govorili ste o komandnim mestima, i tada ste rekli da postoji jedno
10 komandno mesto koje se sastoji od nekoliko elemenata. I onda ste govorili, jedan
11 od elemenata je osnovno komandno mesto, drugi element je istureno komandno
12 m...mesto, i govorili ste o sistemu komandnih mesta. To ste govorili na osnovu
13 nekog pravila. Koje je to pravilo o elem... koje određuje elemente komandnog
14 mesta?

15 O: Ja zadržavam pravo da, časni Sude, da o onome što smo malopre, ovaj,
16 bili, kasnije s... ovaj, detaljnije objasnim, jer sama definicija da je to isto
17 nije baš prihvatljiva. A ovo što sam govorio o komandnim mestima, ja sam, ovaj,
18 tada odgovorio na komandna mesta kad mi je postavljeno pitanje: "Da li je neko
19 ili nešto na komandnom mestu", i onda sam ja, ovaj, govorio, ovaj, da komandno
20 mesto samo po sebi ništa ne znači, da postoji sistem komandnih mesta o kojima se
21 govori i da imamo više komandnih mesta, a osnovno komandno /sic/ mesto,
22 istureno, naredno, rezervno, lažno komandno mesto, itd.

23 Uopšte, o komandnim mestima i o sistemu komandnih mesta govore borbena
24 pravila, govore... ima stručna literatura, ima vojni leksikon, imaju leneci...

25

26

27

28

29

30

1 enciklopedije, i u principu, pošto su to sve usmeravajuća dokumenta, oni
2 uglavnom nikada nisu u konfuziji sami sa sobom. I ja sada ostajem pri tome, o... -
3 ako uzmete i pročitate, ovaj, uputstvo koje je ovde najčešće primenjivano, o
4 radu komandi - da je to sistem komandnih mesta, jer ima pod poglavljem "komandno
5 mesto", objašnjena su sva ta komandna mesta koja se nalaze.

6 G. KRGOVIĆ: Molim da se svedoku pokaže dokazni predmet P699. To je
7 strana-

8 P: Generale, upravo ću Vam pokazati to pravilo. To je uputstvo za rad
9 komandi štabova.

10 O: Da.

11 G. KRGOVIĆ: To je strana 31 na srpsko-hrvatskom jeziku, odnosno srpskom,
12 i strana 27... Odnosno, izvinjavam se, to je strana na engleskom... u engleskoj
13 verziji to je strana 31. Da, 31 i na srpskoj i u engleskoj verziji. Odnosno u e-
14 courtu je s...strana 33. Izvinjavam se, ja imam dokument ovde na B/C/S-u koji se
15 ne poklapa sa stranom u e-courtu.

16 P: Ustvari, to je ono što me zbunilo, Vi ste pom...pomenuli elemente
17 komandnog *posta*... komandnog mesta, a ovde su elementi malo drugačije objašnjeni
18 pa sam hteo da... Znači, ovde stoji da su osnovni elementi komandnog mesta
19 komandna grupa, pomoćna grupa i centar veze.

20 P: Tu Vam, u tački 51, stoji precizno ono što sam ja Vama rekô. Osnovno
21 komandno mesto - 'nači, ne komandno mesto nego osnovno mesto - se sastoji od
22 komandne grupe pomoćne grupe i centra veze. I to sam i ja i upravo i govorio o
23 tom sistemu komandnih mesta. Istureno komandno mesto je na drugi način
24 organizovano, pozadinsko komandno mesto na drugi način organizovano, a svi
25 zajedno čim...ne jedan sistem koji je u funkciji komandovanja iz nadležnosti te

26

27

28

29

30

1 organizacijske jedinice.

2 G. KRGOVIĆ: A, molim da se svedoku pokaže član, odnosno, glava 3 koja
3 govori o komandnom mestu. To je stranica koja ima ERN broj 239389, a u engleskoj
4 verziji to je strana 27, a B/C/S je 29 u e-court. 29 u e-court, izvinjavam se,
5 a ERN na engleskom je 11626.

6 P: Generale, pretpostavljam da ste ovaj dokument videli nebrojeno puta.
7 Ono što mene zanima to je ovaj deo koji govori o pozadinskom komandnom mestu, i
8 on tu kaže da... da "pozadinsko komandno mesto može preuzeti ulogu osnovnog
9 komandnog mesta ukoliko se, iz bilo kog razloga, ne može sa komandnog mesta
10 komandovati i rukovoditi." S...slažete se sa mnom da je... to stoji u ovom uputstvu
11 za rad komandi štabova?

12 O: Da, tako piše u tom uputstvu.

13 P: Generale, Vi ste svedočeći pred ovim Sudom rekli da, u slučaju da
14 komandant i načelnik nisu ili su sprečeni, n...ne nalaze se na... na komandnom
15 mestu, najstariji oficir je pomoćnik za moral, verske i pravne poslove. To ste
16 rekli i pozvali ste se da je to... proizilazi iz formacije, zar ne?

17 O: Mislim da je kontekst takav, ali da takva, ovaj, preciznost, ovaj,
18 nije. Ovaj, ja sam rekô onda verovatno, ovaj, u tome ko je najstariji na
19 komandnom mestu. I ja sam potencirao, vrlo bitno je, ako komandant nije na
20 komandnom mestu on i dalje komanduje s jedinicom . To je za mene, ovaj , vrlo

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bitno. A, ako se na tom... Ono što je v...vrlo bitno kod ovoga... kod ovoga komandnog
2 mesta - što vidite iz ove tačke 43 koja se nalazi na ovome, ovaj, monitoru i iz
3 tačke, ovaj, 44 da sam... moje je objašnjenje upravo zasnovano na svemu tome što
4 sam rekô - bitna je jedna konstatacija o kojoj moramo voditi računa, a to je
5 stalno ponavljajući za šta je namenjeno uputstvo. Ja bi' Vam ovde ukazao samo na
6 jednu stvar. Ovo uputstvo je pisano kada je obaveštajni organ bio u štabu i onda
7 je na jedan način organizovan rad št... komande, odnosno štaba. Vojska Republike
8 Srpske je imala posebno organizovan obaveštajno-bezbednosni sektor. Iz samog, iz
9 tog aspekta ovo uputstvo se ne može dosledno primenjivati na analizu Vojske
10 Republike Srpske, nego se mora kreativno i stvaralački analizirati, a ne ono što
11 piše, da to postane pravilo ili bilo šta drugo. I zbog toga i zbog popunjenosti,
12 gde je Glavni štab Vojske Republike Srpske bio vrlo slabo popunjen, onda ta
13 njihova organizacija i praktičan rad često je bio vrlo specifičan.

14 P: Upravo to sam hteo da Vas pitam. Kada ste izneli svoje mišljenje o
15 tome ko je najstariji oficir u momentu kada nema komandanta ni zamenika
16 komandanta, jeste li se konsultovali sa nekim oficirom iz Republike Srpske,
17 odnosno, je li Vam i Miletićeva Odbrana dala na uvid svedočenje nekog od oficira
18 Glavnog štaba koji su govorili o ovom pitanju i kako je to stvarno
19 /nerazgovijetno/ u praksi? Jer, generale, jedna su stvar pravila, a jedna je
20 stvar realno stanje, pravi život i rat u Bosni i Hercegovini, zar ne?

21 O: Tu se Vi i ja o t... jako dobro slažemo, međutim, sad je veliki problem
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 i ovoga pitanja koje ste Vi postavili. Ako komandant i načelnik štaba nisu u
2 štabu, ko zamenjuje komandanta? Ako komandant i načelnik štaba nisu na osnovnom
3 komandnom mestu, ko zamenjuje komandanta? Ne st... često to nije znak identiteta
4 između dve solucije i ako sam dao odgovor da nekih o... neki od modela, onda je to
5 vrlo bila precizna solucija, precizan model, i ja sam na osnovu toga onda
6 definisao ko je prirodno da zamenjuje, a uopšte ne znači da nešto u praksi može
7 da bude i neprirodno. I ja o tome nisam se bavio, jer nisam imao nikakve
8 elemente za tak... za takvu na... za takav način zaključivanja.

9 P: Generale, da li Vam je Miletićeva Odbrana u pripremi pokazala
10 svedočenje generala Milomira Savčića koji je svedočio pred ovim Sudom, i koji je
11 govorio upravo o ovom, kako je to funkcionisalo u praksi. General Savčić je
12 oficir Glavnog štaba, kasnije je postao i načelnik obaveštajnog odeljenja sa
13 visokom pozicijom u Glavnom štabu i Generalštabu. Jeste li imali prilike da
14 pogledate njegovo svedočenje u ovom delu?

15 O: Imô sam prilike, čini mi se i da čitam, ovaj, njegovu izjavu i, ovaj,
16 pregledô sam skoro sva, ovaj, svedočenja, i uglavnom sam se skoncentrisao na ona
17 svedočenja koja, ovaj, se tič... konkretno tiču teme koju sam dobio ja. Ukolikô ima
18 nešto konkretno, ja bi' voleo, ovaj, da to konkretno se, ovaj, prikaže i vrlo
19 rado bi dao svoj stručni, ovaj, doprinos tome, ukolkô može da bilo čemu
20 doprinese.

21 P: Gospodine generale, pročitacu Vam svedočenje generala Savčića. On je
22 svedočio pred ovim Sudom. To je strana... počinje na 15322, a završava se stranom
23 15323. A, naime, Odbrana generala Miletića je ispitivala generala Savčića baš

24
25
26
27
28
29
30

1 konkretno o ovom pitanju, pa ću Vam ja reći šta je on rekao:

2 [simultani prevod] "Da, to je opće pravilo. Ukoliko komandant ili neki
3 drugi starešina ne može da izvršava svoje dužnosti, u tom slučaju ga zamjenjuje
4 neka druga osoba prema formacijskim pravilima."

5 [na B/H/S-u] Dalje ide pitanje advokata Miletićeve Odbrane, odnosno
6 prethodno pitanje:

7 [simultani prevod] "Je li to opšte pravilo?"

8 [na B/H/S-u] A onda sledi ovaj odgovor, i onda se odgovor nastavlja:

9 "*In principle...*"

10 Ah... jeste. Ovo je bio, u suštini, odgovor na pitanje "da li je to
11 generalno pravilo", a onda general Savčić nastavlja - čitaću dalje na engleskom:

12 [simultani prevod] "U principu, to se može regulisati na dva načina.
13 Jedan način je da komandant odluči koji će ga starešina zameniti u njegovom
14 odsustvu, i to ako se radi o kraćem vremenskom periodu. A onda imamo i nepisano
15 pravilo, posebno u vreme rata, prema kojem u odsustvu komandanta i u odsustvu
16 njegovog zamenika, onda pomoćnik komandanta za pozadinu, kao najstariji
17 starešina, bude taj. A to se radi iz jednog veoma praktičnog razloga. Kada je
18 komandno mesto razvijeno u sklopu borbenog naređenja ono se sastoji od najmanje
19 dva elementa. Ono služi kao osnovno komandno mesto gde se nalazi komandna grupa
20 kojoj je na čelu komandant, načelnik štaba i štab u celosti, a onda na komandno
21 mesto za pozadinu koje je izdvojeno - ona, dakle, nisu jedno pored drugog -
22 imamo pomoćnika komandanta za pozadinu sa svojim pozadinskim organom i..."-

23 PRVODILAC: Prevodilac nije razumio načelnikom kojeg organa.

24 G. KRGOVIĆ:

25 P: [simultani prevod] "... i sa načelnicima različitih službi."
26
27
28
29
30

1 "Organ bezbednosti i organ za moral, verske i pravne poslove mogu se
2 nalaziti na bilo kojem od ta dva komandna mesta, i kako se ne bi došlo do
3 gubitaka ukoliko dođe do uništavanja komandnog mesta, ukoliko bi komandna grupa
4 bila neutralizirana razvijen je ovaj mehanizam uglavnom zbog razloga da pomoćnik
5 komandanta za pozadinu, kao najstariji starešina, preuzme te dužnosti."

6 [na B/H/S-u] Generale, da li imate bilo koji razlog da sumnjate da je
7 general Savčić... da general Savčić nije rekao istinu kada je rekao ovo, kada je
8 svedočio pred ovim Sudom o ovoj materiji?

9 O: Kad bi' ja to rekô, to bi bilo katastrofa od vojničkoga zvanja i od
10 kulture, da tek tako kažem da neko nije rekô, ovaj, istinu il' bilo šta drugo.
11 A, ono što sam ja govorio, u ovom trenutku je pravi trenutak ili pravo... naj...
12 najbolji mogući trenutak da se precizira i jedno i drugo. Ja sam, u jednom
13 trenutku... Vrlo precizno - što se slažem apsolutno - je svo vreme gospodin
14 general Savčić, koga lično ja uvažavam, govorio o sistem... o sistemu
15 zamenjivanja. Znači, izuzetno je, ovaj, precizan. Govorio je o jednom metodu, a
16 to je metod kada komandant određuje ko će ga zamenjivati, a tu, na tom mestu,
17 nije ni on ni načelnik štaba. A ja sam, u svojom /sic/ radu analizirô dva
18 metoda. Prvi je metod koji nastupa po automatizmu. Znači, ako komandant i
19 načelnik štaba odu, onda postoji automatizam u pojedinim situacijama ko će ga
20 zamenjivati, i to je sistem najstarijega i to je jako de... precizno definisalo i
21 Pravilo službe i pravilo koje su /sic/ kasnije razrađeno u Vojsci Republike
22 Srpske.

23 U ovom... u tom trenutku je ono, kako sam ja rekô u ovom trenutku, što je
24 praksa bila u pojedinim situacijama o kojoj /sic/ je govorio general Savčić.
25 Praksa koja je bila, zasnovana je apsolutno na svim pravilima koje su postojale

26

27

28

29

30

1 /sic/. Komandant je mogô, kada on nije tu, da odredi da ga zamenjuje bilo ko od
2 njegovih pomoćnika - oni su apsolutno ravnopravni - a razlozi zašto se op... obr...
3 opredeljivao za pomoćnika komandanta za pozadinu ili logistiku - kako je tada
4 bilo - vrlo su logični i vrlo su argumentovani. Znači, general Savčić je u pravu
5 u tom jednom modelu, ja sam govorio o automatizmu i ovom modelu, i nas dvojica
6 smo vrlo kompatibilni, što je jako lepo za ovaj Sud i za profesiju s kojom se
7 bavimo.

8 P: Generale-

9 G. KRGOVIĆ: Časni Sude, ja ću imati još nekih pola sata, ali ću pokušati
10 - ako možemo sada da odemo na pauzu - idem na neku drugu temu pa da bih malo
11 pregrupisao svoja pitanja i malo bih smanjio svoje ispitivanje. Ako je sada
12 pravi trenutak za pauzu?

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, u svakom slučaju može, gospodine
14 Krgoviću. Poći ćemo na pauzu od 25 minuta. Hvala.

15 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim.

16 ... Početak pauze u 10.27h

17 ... Sjednica nastavljena u 10.58h

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim. Izvolite sjesti.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Krgović, izvolite.

20 G. KRGOVIĆ:

21 P: Generale, ja sam Vas prekinuo onda kad ste... hteli ste nešto da
22 objasnite, razliku neku, kad smo govorili o vojnoj oblasti i o korpusu, pa Vas
23 molim da, ako možete, sada to... da nam kažete šta ste hteli da kažete nam, a ja
24 sam Vas prekinuo u jednom trenutku, pa ako možete da... da nam kažete šta ste to
25 hteli da objasnite Sudu.

26 O: Da, hvala Vam. U suštini, ta dva pravilnika u toj tački skoro imaju
27 znak identiteta, a oni se bitno razlikuju - ta dva pravilnika - jel obrađuju dve
28 različite komande, različitog nivoa, različite strukture, različitih zadataka.
29 Međutim, te dve tačke su obrađene na skoro identičan način zbog toga što i jedna
30 i druga govore o pravilu zastupanja i određivanju zas...zastupnika. Međutim,

1 i jedan i drugi dokument, kada kažu "zastupanje", ne podrazumevaju da je to
2 pravilo, taj član 10, dovoljan da bi zastupanje počelo. I jedan i drugi dokument
3 upravo baziraju na zakonu gde potenciraju da je to pravilo zastupanja, koje
4 počinje naredbom o zastupanju i tada ono ov... teče, tako da se u njima, na prvi
5 pogled, doživljava utisak da je zastupanje neki automatizam, a pravil... i jedan i
6 drugi pravilnik su u skladu sa zakonom. Hvala.

7 P: Generale, Vi ste prvog dana svog svedočenja govorili -
8 /nerazgovijetno/ ste jednu kartu - pa ste govorili o rangu i redosledu. Moje
9 pitanje je - Vi ste i nacrtali to u prilogu svog ekspertskeg rada - nacrtali ste
10 jedan dijagram, odnosno jednu kartu gde ste određenim redom stavili radna mesta.
11 Vi ste rekli jednu rečenicu - to je bilo 12. januara, strana 29991:

12 [simultani prevod] "Dokument koji se tiče čina..."-

13 [na B/H/S-u] Izvinjavam se, samo ispravka, stranica 29991:

14 [simultani prevod] "Dokument koji se tiče čina i poretka zapovjednika u
15 vojsci je nešto što gotovo svaka vojska u svijetu bi trebala imati."

16 [na B/H/S-u] I, koliko sam ja razumeo taj - da ga nazovemo - dijagram
17 ili kako god, redosled koji ste Vi nacrtali, je Vaše originalno delo. To nigde
18 nije u nekom pravilu, u nekom dokumentu naznačeno, nego ste ga Vi, na osnovu
19 Vašeg shvatanja formacije, napravili, zar ne?

20 O: On kao model ne postoji - rang i redosled kao model koji je definisan
21 nekim pravilom i na osnovu toga se on radi - međutim, Pravilo službe i

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 zakoni koji raspravljaju od nivoima potčinjeni... pretpostavljeni i potčinjeni,
2 stariji i mladi, koji govori o hijerarhiji i goji... govori o subordinaciji, kao i
3 protokoli koji su bitni za odvijanje pojedinih aktivnosti skoro od svih komandi
4 traže da, na ovakav ili način... ovakav ili onakav način, imaju taj dokument. Ja
5 sam tu metodologiju iskoristio da pošaljem poruku kod određivanja, zamenjivanja,
6 zastupanja, uticaja i bilo čega, da vidi se kako se posmatra vojna organizacija
7 i vojna hijerarhija. I ovaj dokument je napravljen, odnosno, ova slika 14 u
8 ovome mom ekspertskom radu je napravljena, između ostaloga, na osnovu formacije,
9 formacija potčinjenih sastava i, pošto nigde nije nađen dokument koji se zove
10 organizacijski razvoj, na osnovu razgovora sa kompetentnim ljudima da bi se
11 moglo shvatiti kako on izgleda. Jedan od bitnih izvora su i direktive, gde je iz
12 njih vađen redosled jedinica, kako se on izlaže u tim direktivama.

13 P: Generale, kada ste pravili onu drugu sliku gde ste o...označavali
14 redosledom pojedine organe, Vi ste počeli od štaba... od načelnika štaba. Označili
15 ste generala Milovanovića brojem 1, a ako govorimo o nivou Vojske Republike
16 Srpske-

17 G. KRGOVIĆ: "Milovanović" - izvinjavam se, u transkriptu je pogrešno.

18 P: Vi ste označili Milovanovića rednim brojem 1. Zar ne bi, ako se ima u
19 obziru da je komanda... komandant bio taj koji bi trebao da bude označen rednim
20 brojem 1? Ako hoćete ja mogu da Vam pokažem Vaš-

21 O: N...n...nema... nema problema. Apsolutno sam s... razumeo sam pitanje i znam

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 o čemu se radi. Ovde je meni bila prikazana šema organizacijske strukture
2 Glavnog štaba Vojske Republike Srpske, koju sam i ja imô primere... prim... i ja
3 koju sam ja imao priliku da je vidim u ekspertskom izveštaju eksperta,
4 gospodina, ovaj, Butlera, i na koju sam ja izneo određene primedbe i izneo sam
5 argumentaciju za to. Redosled na toj šemi koji sam ja orgra... o...o...ovaj, prikazao
6 ne odnosi se na ličnost - ne na Milovanovića. To je redosled organizacijskih
7 jedinica Glavnog štaba Vojske Republike Srpske, i to prvi nivo organizacije, i
8 to je redosled koji se vadi iz formacije, iz knjige formacije, a knjiga
9 formacije mora biti uređena u skladu sa organizacijskim razvojem... sa
10 organizacijskim razvojem Vojske Republike Srpske. Prema tome, to je redosled u
11 tom nivou. U tom nivou nije komandant. To je nivo, počinje sa štabom, a završava
12 sa upravom za planiranje razvoja i finansija.

13 P: I t...tu ste dalje, u svom radu, objašnjavali i nivoe komandovanja, a
14 moram da priznam da - imajući u vidu ono što ste naveli prethodno o principu
15 jednostarešinstva i gde je pravo komandovanja isključivo u nadležnosti
16 komandanta, i onaj deo gde Vi govorite o nivoima komandovanja, strateški i
17 operativni - da mi taj deo nivoa... nivoi komandovanja u Glavnom štabu nije baš
18 jasno. To mogu da budu nivoi hijerarhije ili potčinjenosti, ali pravo
19 komandovanja ima samo komandant, zar ne?

20 O: Tačno je. Pravo komandovanja ima, sa Vojskom Republike Srpske, ima
21 komandant. Al' ima cela struktura, grozd, drugih učesnika koji imaju pravo
22 komandovanja iz svojih nadležnosti. Kada govorimo o strategijskom, operativnom i
23
24
25
26
27
28
29
30

1 taktičkom nivou komandovanja, tada sam mislio i podrazumevao Vojsku Republike
2 Srpske, i tu nema nikakve dileme i tu smo apsolutno saglasni.

3 Kada govorimo o Glavnom štabu, i u samom Glavnom štabu kao podsistemu
4 tog velikog sistema, imate nivoe komandovanja. Pa imate prvi nivo komandovanja
5 gde su organizacijske jedinice ranga "sektor", i one su odn... n... poređane sa
6 jednom bojom i sa jednom veličinom. Pa imate drugi nivo komandovanja gde su
7 organizacijske jedinice ranga "uprava i pojedina odeljenja", to su obojena sa
8 drugom šemom. I imate treći nivo komandovanja gde su uglavnom organizacijske
9 jedinice ranga "odelenje/odsek". I onda sam ja vrlo precizan bio o kojim nivoima
10 komandovanja govorim u okviru čega. Ovo je u okviru Glavnog štaba, a ova tri
11 nivoa su u okviru vojske i to je opšte poznato.

12 P: I to je, da kažemo, Vaš autorski rad? To nigde u pravilima nije
13 predviđeno i ova... ovi nivoi komandovanja pravila ne poznaju ovako urađena kako
14 ste ih Vi uradili, zar ne? Makar ih ja nisam našao.

15 O: Nije, nije to autorski rad ili autorska senzibilnost ili
16 originalnost, ovo je metodologija. Ko se bavi organizacijom onda zna da svaku
17 organizacijsku strukturu može da poređa po nivoima na osnovu određenih pravila,
18 i ova metodologija koja je prikazana ovde, ona je obrađena i u stručnim radovima
19 i u pravili...lima i u knjigama, i u nekim stručnim radovima su naveli, ovaj,

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 veliki broj eksperata koji su koristili te radove, upravo te nivoe komandovanja.

2 P: Generale, ovde je, sem ovih dokumenata koje ste Vi... Vi... on... sem
3 formacije, pokazan jedan drugi, odnosno, ja ću Vam pokazati jedan drugi redosled
4 kako su organi u Glavnom štabu bili poređani po rangu i redosledu.

5 G. KRGOVIĆ: Pa molim da se svedoku pokaže dokazni predmet 6D333.

6 P: Ovaj dokument, generale, imamo samo na srpskom jeziku, ali mene ne
7 zanima sadržaj dokumenta. Samo, pred ovim Sudom dosta je dokumenata je... je
8 pokazano. Pogledajte ovaj delovodni broj. To je delovodni broj 01.

9 G. KRGOVIĆ: Molim da se pokaže zadnja strana ovog dokumenta.

10 P: To je... 01, to je broj generala Ratka Mladića. On, kao komandant
11 Glavnog štaba ima broj 01, mada on p... može potpisivati dokumente koje su
12 izradili drugi organi, tako da ćete njegov potpis naći i na drugim ovim
13 dokumentima.

14 G: KRGOVIĆ: Sada molim da se pokaže dokazni predmet 5D975.

15 P: Pogledajte ovaj delovodni broj gore. To je delovodni broj 02.

16 G: KRGOVIĆ: I molim zadnju stranu ovog dokumenta.

17 P: To je, vidite u potpisu, general Manojlo Milovanović. Njega ćete naći
18 isto i na... potpisuje i... i... i druge, al' ovo je - prema onome što ja imam
19 informaciju - bilo dokumenta koja su bila iz njegovog /nerazgovijetno/ dokumenta
20 načelnika štaba.

21 G. KRGOVIĆ: Molim sad dokazni predmet 5D1016.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Malo desno da se pokaže.

2 P: Ovo je - ja mislim da je ovde, među ovim Sudom, nešto već nesporno da
3 - 03, ovaj broj koji vidite, da je to broj nast... odeljenja operativno-nastavnog
4 organa.

5 G. KRGOVIĆ: I sada molim dokazni predmet P2516. P2516.

6 P: Ovo je 07, broj, delovodni broj sektora za moral, verske i pravne
7 poslove.

8 Generale, zar nije moguće da je rang i redosled organa u Glavnom štabu
9 išao malo drugačije od one Vaše formacije, upravo ovim redom kako sam ja sada
10 uradio, i da po redosledu, po rangju i po redosledu, u vojs... u šta... Glavnom štabu
11 Vojske Republike Srpske, Mladić je 01, Milovanović 02, a general Miletić 03,
12 odnosno treći u rangju, ili bukvalno treći čovek u Vojsci Republike Srpske?

13 O: Ovo ne da nije moguće - ovo je zamena, jedna opšta zamena d... ovaj,
14 teza. Delovodni broj u delovodniku uopšte ni sa jednim dokumentom nije
15 definisan, šta je 01, šta je 02, šta je 03. Najčešće to definiše šef kancelarije
16 onako ili kako mu se prvi dokumenti javljaju, ili kako on zamisli i dodeli te
17 delovodne brojeve. Uglavnom ili skoro nikada se načelnici ne mešaju u
18 kancelariju u koju je ostavio delovodne brojeve.

19 Kod njih često delovodni brojevi označavaju frekvenciju dokumenata koja
20 teče. Sa aspekta organizacije i analiziranja organizacije, delovodni je /sic/
21 broj nema nikakve uzročno-posledične veze sa rangom i redosledom. Delovodni broj

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 samo služi da tačno na određenom mestu u delovodniku jedne organiza...zacijske
2 jedinice nađete akt, i on je proizvoljan i određuje ga starešina koji ne zna šta
3 je organizacija - bez ikakve ljutnje - on zna organizaciju oko sebe, a šta je
4 organizacija sistema, on to ne zna.

5 P: Odnosno, ovi brojevi - 01, 02, 03 - da li predstavljaju brojeve
6 organizacionih jedinica u Glavnom štabu?

7 O: Ne.

8 P: Jer delovodni broj je iza.

9 O: Ponavljam još jednom, delovodni broj je proizvoljno određen broj koje
10 /sic/ se pridodaje nekoj jedinici, pod kojom će ona prepoznati svoje akte.
11 Nadležan za određivanje delovodnog broja je šef kancelarije. Kriterijum po kome
12 određuje šef kancelarije može biti njemu poznat, može biti po frekvenciji, može
13 biti po bilo čemu drugom.

14 Rang i redosled se isključivo čuvaju u sektoru za organizacijsko-
15 mobilizacijske i personalne poslove, to su dokumenta koja definišu rang i
16 redosled od strogo poverljive do "državna tajna", i one se... k... o... ta se
17 dokumenta, kao takva, ne spuštaju u kancelariju da oni definišu rang i redosled.
18 Kancelarijsko poslovanje je poslovanje sasvim drugog tipa.

19 P: Generale, u svojoj pripremi za svedočenje i za davanje
20 /nerazgovijetno/ ranga i redosleda, da li ste imali prilike da razgovarate sa
21 /nerazgovijetno/ oficira Republike Srpske s kojima ste obavili razgovor, s... da
22 obavite razgovor sa pukovnikom Dragomirom Keserovićem /fon./, oficiriom Glavnog
23 štaba, oficiriom bezbednosti Glavnog štaba?

24 O: Sa Keserovićem ne, al' sam zato imô priliku da razgovaram sa
25
26
27
28
29
30

1 kompetentnijim pukovnikom, to je pukovnik Kovačević.

2 P: Da li ste... da li Vam je Miletićeva Odbrana pokazala svedočenje
3 pukovnika Kesterovića /?Keserovića/ u predmetu Blagojević, koji je upravo
4 govorio o ovom /sic/ temi o kojoj Vi... o kojoj ste Vi davali svoj ekspertski
5 izveštaj?

6 O: Nije mi pokazivala to.

7 P: Generale, ja ću Vam sad pročitati jedan deo iz tog transkripta, pa
8 Vas... ću Vas zamoliti da komentarišete taj deo. To je na strani 1071, svedočenje
9 je bilo 10. juna 2004. Moj uvaženi kolega Peter McCloskey je ispitivao tada
10 pukovnika Blagojevića, i pitao ga je sledeće... Keserovića, a pogrešna strana je
11 10701.

12 Moj uvaženi kolega McCloskey pita tada pukovnika Keserovića:

13 [simultani prevod] "Ko je bio zadužen Mladić nije bio prisutan?"

14 [na B/H/S-u] I odgovor je:

15 [simultani prevod] "Zaista ne znam. Miletić je imao najviši rang kao
16 operativni oficir. On bi bio broj 3 u štabu."

17 [na B/H/S-u] Sad ću morati da pročitam još jedanput, pošto...

18 Pitanje: [simultani prevod] "Tih dana, 16..."

19 [na B/H/S-u] Sedamnaest...

20 [simultani prevod] "...16-og, 17-og, 18-og, tko je bio glavni kada Mladić
21 nije bio prisutan?"

22 "Zaista ne znam. Miletić je bio najviši oficir."

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Prvo želim znati da li čujete prijevod

24

25

26

27

28

29

30

1 na B/H/S. Drugo, transkript je stao na mom ekranu. U redu, sad vidim. Čini se da
2 je sad u redu na jednom monitoru ali ne na drugom.

3 Ne dobivamo transkript.

4 Ja bih želio da to bude tako, ali zanima me da li se svi slažu?

5 Transkript dobivamo na ekranu ali ne u *LiveNoteu*. Naše opcije su da
6 stanemo dok to ne popravimo ili, ako se svi slažete, možemo nastaviti i zatim...

7 Što se mene tiče možemo nastaviti, ali želim provjeriti da se svi slažu.
8 U prethodnim slučajevima su neki timovi Obrane tražili da *LiveNote* funkcionira
9 prije nego što nastavimo. Zato želim to provjeriti.

10 Vidim da nema prigovora, da možemo nastaviti. Samo želim provjeriti da
11 ono što ste pročitali na engleskom jest prevedeno na srpski /prevod engleskog
12 transkripta: "B/H/S"/. U redu. Dakle, možemo nastaviti. U međuvremenu ćemo
13 popraviti ovaj tehnički problem.

14 G. KRGOVIĆ:

15 P: [na B/H/S-u] Ja ću Vam ponoviti odgovor:

16 [simultani prevod] "Zaista ne znam. Miletić je bio najviši oficir kao
17 operativni oficir. Bio bi čovjek broj 3 u štabu."

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 [na B/H/S-u] I dalje, na stranici 10707, sudija Argibay je dalje pitao
2 pukovnika Keserovića na ovu istu temu. Keserović.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne "Kosović".

4 G. KRGOVIĆ:

5 P: Pitanje je glasilo, sudije Argibaya:

6 [simultani prevod] "Rekli ste nam da je general Tolimir bio četvrti
7 čovjek u Glavnom štabu, da je general Miletić bio treći čovjek, a svi znamo da
8 je general Mladić bio prvi čovjek, ali nisam siguran iz transkripta jutros,
9 odnosno jučer, kada smo govorili o generalu Milovanoviću, je li on bio drugi
10 čovjek u Generalštabu?"

11 [na B/H/S-u] I odgovor je:

12 [simultani prevod] "General Milovanović je bio broj 2, ali general
13 Tolimir nije bio broj 4."

14 [na B/H/S-u] I dalje, nešto niže, sudija Argibay pita:

15 [simultani prevod] "Možete li mi dati poredak rangiranja, više-manje,
16 kako bi trebalo biti?"

17 [na B/H/S-u] I odgovor je:

18 [simultani prevod] "Za prvu trojicu, ono što ste rekli je točno -
19 Mladić, Milovanović i zatim Miletić - a pomoćnici, prema odjelima, dolaze prema
20 sljedećem redu: Tolimir, Gvero, Đukić, Tomić. Mislim da su ti sektori bili u to
21 vrijeme zastupljeni."

22 [na B/H/S-u] I onda ću Vas vratiti na prethodni odgovor koji se tiče
23 Tolimira:

24 [simultani prevod] "Rekli ste da je Tolimir vjerojatno bio broj 4."

25 "Zaista se ne sjećam da sam to rekao. Mislim, nisam dao broj. On je
26
27
28
29
30

1 jedan od pomoćnih zapovjednika Glavnog štaba, i bilo je pet ili šest njih na
2 istoj razini u hijerarhiji."

3 Generale, da li imate bilo kakav razlog da sumnjate da pukovnik
4 Keserović, kada je ovo rekô, nije govorio istinu? On je govorio o svom
5 specifičnom saznanju kao oficir Glavnog štaba, kakav je bio rang i redosled
6 oficira u Glavnom štabu.

7 O: M...mene interesuje koju je dužnost obavljao pukovnik Keserović?

8 P: Pukovnik bezbednosti u Glavnom štabu, kasnije načelnik bezbednosti u
9 Generalštabu i profesor na Akademiji bezbednosti.

10 O: Hvala.

11 P: Ovde govorim o faktičkom stanju, ne o-

12 O: Iz svega ovoga što ste iz ovoga transkripta preveli, sa mog aspekta
13 ko...koji sam ekspert za organizaciju i koji po osnovu toga imam i status i rang,
14 pukovnik Keserović je /sic/ bilo jako dobro da je stavio tačku posle prve
15 rečenice: "Zaista ne znam", jer sve što je posle toga rekô potvrdio je tu prvu
16 rečenicu.

17 Ja bi' voleo da mi neko u svetu pokaže jednu vojsku gde je oficir ranga
18 pukovnik... general-major ispred komandanata, pomoćnika komandanata, koji su ranga
19 general-potpukovnik i slično. Upravno činjenica da, po ovome što ste Vi meni
20 pročitali, da je zaboravio jednog bitnog pomoćnika komandanta, a to je pomoćnik
21 za organizaciju, mobilizaciju i personalne poslove, da je govorio o rangu na

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 nivou vojske, da je zaboravio komandante korpusa, da Vam nije rekô na osnovu
2 čega je on došao do toga ranga, onda bi' mogô samo da pretpostavim da on smatra
3 da je Vojska Republike Srpske bila anarhična, neorganizovana i, po tom sistemu,
4 otimanje za rang ili za bilo šta drugo.

5 Iz svih dokumenata koji /sic/ sam proučio, niti je anarhična bila,
6 nijeti /sic/ bilo otimanje i redosled se jako dobro poznao. Ovo nije ni na
7 čemu zasnovan rang i redosled, a pogotovu ne na principima organizacije,
8 hijerarhije i subordinacije.

9 P: Generale-

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospođo Fauveau.

11 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Samo jedan ispravak u transkriptu, red
12 13, stranica 39, trebalo bi biti "pomoćnik komandanta". To je riječ koja
13 nedostaje.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Dakle, trebalo bi pisati:

15 "Htio bih da mi neko pokaže neku vojsku u svijetu gdje jedan oficir kao
16 što je pukovnik ili general-major bude ispred pomoćnika komandanta ili general-
17 pukovnika ili nekog sličnog čina."

18 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Tako je.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Možete nastaviti.

20 G. KRGOVIĆ:

21 P: /nečujno/ ...toji takva vojska, Vojska Republike Srpske. Vi ste -
22 odnosno, postojala je - Vi ste d... u svom svedočenju na strani 29984, na pitanje
23 Odbrane generala Miletića, rekli da postoji i takva mogućnost, ali da je to po
24 Vama malo verovatno. Ako hoćete, ja mogu da Vam pročitam šta ste rekli, da je

25

26

27

28

29

30

1 takva mogućnost vrlo verovatna.

2 O: Voleo bi' , ovaj, da mi se pročita jer nikad ne znam da sam imao
3 takav stav prema Vojski Republike Srpske, pogotovu otkako sam preradio na
4 hiljade dokumenata.

5 P: Ovo je transkript Vašeg svedočenja 12. januara 2009., stranica 29984,
6 red 6. Pitanje je:

7 [simultani prevod] "Da li je general Miletić mogao biti najviši oficir u
8 Glavnom štabu Vojske Republike Srpske, u datim okolnostima?"

9 Odgovor: "Postoji mogućnost, postoji model prema kojem je on mogao biti
10 najviši oficir u Glavnom štabu Vojske Republike Srpske."

11 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Zamoliću da moj kolega pročita odgovor
12 svjedoka do samog kraja.

13 G. KRGOVIĆ: Pa, neka moja koleginica to uradi u dodatnom ispitivanju.

14 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Mislim da ne jer bi to u potpunosti
15 promijenilo značenje samog odgovora.

16 [Sudije vijećaju]

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li je ostatak tog paragrafa nešto
18 što je relevantno u odnosu na samo prvobitno pitanje svjedoku? Mislim da je
19 potrebno da nam prvo to objasnite.

20 G. KRGOVIĆ: Ja sam svedoku rekô da je on potvrdio da je to moguće al' da
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je to malo verovatno. Zbog toga nisam hteo da čitam ovaj preostali deo, jer sam
2 ja već u svom pitanju s... faktički dao referencu za to.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Dajte da ipak to napravimo
4 logičkim redom. Strana 40, red 14, Vi postavljate pitanje svjedoku. Vaše pitanje
5 glasi ovako:

6 "U svom iskazu, na strani 28894, odgovarajući timu Obrane generala
7 Miletića, Vi kažete da je takva mogućnost postojala i po Vašem mišljenju, ona
8 nije vjerovatna. Ako hoćete, mogu Vam pročitati šta ste rekli. Rekli ste da je
9 to bila vjerovatna mogućnost."

10 Svjedok je onda rekao da želi da se to njemu pročita jer on nikad nije
11 imao takav stav o Vojsci Republike Srpske nakon što je proučio toliko
12 dokumenata, svakako ne.

13 I Vi ste onda počeli čitati u 2. paragrafu, kojega ovdje imamo, stoji:

14 "Postoji mogućnost, postoji model prema kojem ste Vi njega videli kao
15 najviše rangiranog starešinu u Glavnom štabu Vojske Republike Srpske."

16 Meni je očito da ovo nije kompletno. Drugim riječima, nešto ste morali
17 dodati tome da bi se razjasnilo koji je stvarno njegov stav kako bismo mi to
18 shvatili, i zato mi smatramo da je potrebno da mu pročitate i ostatak da vidimo
19 da li je to relevantno za ono što imamo pred sobom.

20 G. KRGOVIĆ:

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Generale, /nečujno/ pročitati, znači, Vaš odgovor:

2 [simultani prevod] "Postoji mogućnost, postoji model prema kojem je on
3 mogao biti doživljen kao najviše rangirani oficir Glavnog štaba Vojske Republike
4 Srpske - General Miletić ili načelnik uprave za nastavno-operativne poslove -
5 međutim, to bi bio beskoristan model."

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A Vaše pitanje je sada?

7 G. KRGOVIĆ:

8 P: Da li je bilo moguće da general Miletić bude najstariji oficir, kao
9 što je rekao pukovnik Keserović u svom iskazu pred ovim Sudom? Pukovnik
10 Keserović je bio tamo, u Glavnom štabu, Vi niste.

11 O: Ja nisam dobio mandat od ovoga Suda da budem ekspert na osnovu toga
12 da l' sam bio u Glavnom štabu ili nisam, nego sam dobio mandat da kao ekspert
13 govorim na osnovu proučavanja dokumenata, a na osnovu svoga iskustva,
14 obrazovanja i dužnosti koju sam sprovodio. I, s argumentima navodim da nijedan
15 stav što je rekao, osim prve rečenice, pukovnik Keserović, nije tačan što se
16 organizacije tiče. Ja ne sporim da je on možda briljantan oficir bezbednosti,
17 ali apsolutno tvrdim da organizaciju, na osnovu ovoga što je rekô, ne zna.

18 A to što sam ja rekô prvog dana, ja dosledno ostajem i sada. To bi
19 podrazumevalo da Vojska Republike Srpske nema komandanta, nema nijednoga
20 pomoćnika komandanta, nijednoga komandanta korpusa, nijednog načelnika štaba

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 korpusa, i onda bi general Miletić iskočio po svom zvanju, znanju, činu i
2 elementima, kao prvi čovek. A u takvoj jednoj organizaciji, jedna vojska bez
3 svog tog sistema je besmislena, a ne pokušaj da se kaže da je ona besmisleno
4 postupala.

5 P: Generale, da li ima...imate bilo /nerazgovijetno/ razlog da sumnjate da
6 je general... da je pukovnik Keserović lagao kad je rekao ovo, kad je izneo svoj
7 utisak? On nije svedočio kao ekspert, on je rako svoje mišljenje i onako kako je
8 on razumeo funkcionisanje Glavnog štaba Vojske Republike Srpske.

9 O: Mislim da sam bio vrlo precizan. Nijednog trenutka mi nije na pamet
10 palo da za nekog svedoka, s kojim nisam razgovarao, kažem da li laže ili ne
11 laže. Ali sam vrlo precizan bio da ono što je objasnio, tu materiju ne zna, a i
12 on je sam rekô da to ne zna.

13 P: Generale, da li znate da je pukovnik Keserović bio na listi svedoka
14 Miletićeve Odbrane i da je trebô da svedoči neposredno pre Vas, i da je onda
15 iznenada povučen da ne bi svedočio u ovom predmetu? Da li Vam je ta činjenica
16 poznata?

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Prije nego što odgovorite, izvolite
18 gospođu Fauveau.

19 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, moj cijenjeni
20 kolega kaže nešto što nije u potpunosti tačno. Mi svi znamo zbog čega gospodin
21 Keserović nije mogao da dođe i da svoj iskaz, zbog toga što nije dobio vizu. Moj
22 ga kolega može uvijek pozvati kao svjedoka.

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Koja je relevantnost ovog pitanja,
24
25
26
27
28
29
30

1 gospodine Krgoviću, kao prvo? Pređimo na sljedeće pitanje.

2 G: KRGOVIĆ: Hvala, časni Sude, ja nemam više pitanja za ovog svedoka.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, hvala.

4 Gospodine Haynes, još uvek Vam treba dvadesetak minuta?

5 G. HAYNES: [simultani prevod] Da, ja mislim da dâ. Zamoliću gospodina
6 Krgovića da mi preda ovaj stalak.

7 Unakrsno ispituje g. Haynes:

8 [Branilac ispituje putem prevodioca]

9 P: Dobro jutro, generale Kosovac. Ja zastupam Vinka Pandurevića koji je,
10 u julu 1995 godine, bio komandant Zvorničke brigade. Da li ste znali za tu
11 činjenicu?

12 O: Da.

13 P: Samo nekoliko preliminarnih pitanja, kako bi se sada spustili sa
14 razine komandovanja Glavnog štaba na nižu razinu. On je u to vrijeme bio
15 potpukovnik. Možete li mi potvrditi da je to čin koji je niži od čina pukovnika?

16 O: Da.

17 P: Da se sada držimo one logike iz broja 14 prikaza iz Vašeg izvještaja,
18 ako je operativni oficir u Glavnom štabu bio na razini 6, onda bi slijedilo iz
19 toga da je komandant brigade imao razinu 10?

20 O: Takav rang i redosled za nivo cele vojske se ne bav... ne pravi, jer
21 nema nikakvu uzročno-posledičnu vezu. On sa operativnim sastavima, odnosno sa

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 rangom operativnog sastava, završava na prvom ili drugom nivou organizacije.

2 P: Idemo dalje. Neću gubiti vrijeme na tome da gledamo na niže razine
3 ove slike koju ste nam prikazali.

4 Da li ćete se složiti sa mnom da je, kada je riječ o JNA, bio napravljen
5 cijeli niz dokumenata pomoću kojih se regulirao način na koji je ta organizacija
6 djelovala?

7 O: Da, postojao je veliki broj dokumenata koji su definisali
8 organizaciju. Jedan veliki broj tih dokumenata je preuzela i Vojska Jugoslavije,
9 znači, nije ih prerađivala nego ih je preuzela - govorim precizno o dokumentima
10 koji zovu... koji čine organizaciju - jedan deo dokumenata je dogradila, a Vojska
11 Republike Srpske je preuzimala najveći deo dokumenata koji je već Vojska
12 Jugoslavije koristila, iz problematike organizacije.

13 P: Hvala Vam. Ti dokumenti, imali su različiti stupanj pravnog statusa.
14 Neki su imali zakonsku snagu, neki su predstavljali propise, a neki su bili samo
15 smjernice. Da li se slažete s time?

16 O: Apsolutno se slažem.

17 P: Hvala Vam. Htio bih da sada pogledamo jedan takav dokument. Znam da
18 je riječ o dokumentu koji niste pogledali pripremajući se za sastavljanje svog
19 izvještaja i nadam se da to neće biti problem.

20 G. HAYNES: [simultani prevod] Radi se o dokumentu P408. Zamoliću da se
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 taj dokument stavi na ekran. To je 1. stranica u B/H/S-u za svjedoka i za sve
2 one koji govore srpski, a treba nam 2. stranica u verziji na engleskom.

3 P: Generale Kosovac, da li su slova dovoljno velika sada na ekranu,
4 možete li čitati ovo?

5 O: Apsolutno.

6 P: Hvala Vam. Htio bih Vam skrenuti pažnju na sam vrh dokumenta - Vi to,
7 naravno, možete pročitati kod sebe - tamo stoji: "Savezni sekretarijat za
8 narodnu odbranu, Generalštab JNA, Uprava pešadije."

9 Da li znate za to tijelo, Upravu pješadije Saveznog sekretarijata za
10 narodnu obranu?

11 O: Da - Uprava pešadije Generalštaba Jugoslovenske narodne armije -
12 znam.

13 P: Recite nam, rečenicom jednom ili s dvije rečenice, o čemu se radi.
14 Šta je to bilo?

15 O: U Generalštabu Jugoslovenske narodne armije različito su bile
16 organizovane uprave rodova i službi, i te uprave rodova i službi - bilo da su
17 grupisane u sektore ili bilo da su bile samostalne - njihov je osnovni zadatak
18 bio da vode ulogu, odnosno, da vode razvoj svojih rodova i službi. A taj razvoj
19 je podrazumevao, između ostaloga, celu oblast izrade pravila za jedinice
20 konkretnih rodova i službi.

21 Ja sam bio u jedno vreme, kao mlađi oficir, u sektoru Ratnog
22 vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane, i bio sam zadužen za razvoj vida
23 Ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane, tako da mi je delats...nost ove
24 Uprave pešadije jako dobro poznata.

25 P: Hvala. Da sada pogledamo nešto niže na ovu naslovnu stranu. Vidite
26 ovaj dokument od 20.07.1984. godine. Zatim se navodi odakle proizilazi ovaj

27

28

29

30

1 dokument, i stoji:

2 "Na osnovu tačke 34, pod (c), uputstvo za izradu i korišćenje vojno-
3 stručne literature, propisujem..."

4 Kada govorimo o tome kakva je zakonska snaga, recite, uputstvo, koja je
5 zakonska snaga, koji je rang zakonske snage jednog uputstva?

6 O: Ovo pravilo i uputstva su usmeravajuća. To su dokumenta koja nisu
7 obavezujuća već su usmeravajuća, i predstavljaju osnov da struka i kvaliteti
8 pojedinca taj usmeravajući dokument iskoriste na najbolji način da ostvare
9 postavljene ciljeve.

10 P: Hvala. To mi je bilo veoma korisno čuti. Zamoliću da vidimo još jednu
11 drugu verziju istog ovog dokumenta koja je bolje, detaljnije, prevedena.

12 G. HAYNES: [simultani prevod] Radi se o dokumentu P694. U engleskom nam
13 treba 3. stranica, a u verziji na B/H/S-u, koju ćemo pokazati svjedoku, to je na
14 stranicama 13 i 14.

15 P: Generale Kosovac, ja znam da niste proučavali ovaj dokument
16 pripremajući se za sastavljanje izvještaja jer u izvještaju ne govorite o
17 brigadama, međutim, sada ću Vam dati vremena da pročitate i ovu stranicu i
18 sljedeću stranicu dokumenta na jeziku koji razumijete, a onda nam recite kad ste
19 pročitali.

20 O: Može sledeća strana.

21 P: Hvala.

22 O: Pročitô sam ovo.

23 P: Hvala Vam. Ono što smo ranije gledali ticalo se pravnih osnova
24 pravila brigade iz 1984. U ovom uvodu se vidi koja je svrha i osnova
25 sastavljanja toga. Da li se slažete s tim?

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: I u nekoliko prvih paragrafa možemo vidjeti da, na temelju koncepta
3 obrane svih naroda, strategija opštenarodne obrane proističe i tiče se svih
4 komandi i štaba, a onda u drugom paragrafu kaže:

5 "S obzirom na razlike u organizaciji i formaciji, i svrsi i mogućnosti
6 različitih tipova brigada u pješadiji, neophodno je primijeniti odredbe tih
7 pravila kreativno i prema konkretnim uzorcima za pripremu, organizaciju te
8 vođenje borbi, i stvarnih mogućnosti pojedine brigade."

9 I zatim, ne možete ovo vidjeti jer je to na sljedećoj stranici, ali
10 dolje - jedan, dva, tri, četiri - pet paragrafa, kaže:

11 "To su ista pravila da se osigura i primjenjuje unificirani stav i
12 taktike u pripremi organizacije, te izvršenju operacija u općenarodnoj obrani.
13 Obveza je svih viših komandanata i štaba da prouče odredbe ovih pravila
14 detaljno, te ih testiraju i procjene tijekom vježbi za sve tipove brigada i za
15 sve uvjete u kojima one djeluju. Pravila imaju namjenu osposobljavanja
16 komandanata, štabova, institucija i rezervnog osoblja."

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Jednostavno rečeno, ovaj dokument je stvoren kao priručnik za
2 osposobljavanje, zar ne?

3 O: Malo šira njegova je namena od priručnika za osposobljavanje. Kao što
4 sam i u početku rekô, malo je šira namena jer samo osposobljavanje ima nekoliko
5 procesa. To je ono osposobljavanje u... u... u funkciji školovanja, ono
6 osposobljavanje što je svakodnevni rad na osposobljavanju i uzdizanju, ov...,
7 /nerazgovijetno/ osposobljavanje je primena iskustava koja su urađena kao što i
8 ovo pravilo g... ovaj, govori. Ono jeste pravilo namenjeno za osposobljavanje, ali
9 je ono i namenjeno za pridržavanje određenih principa, kreativno, stvaralačko u
10 stva... u s... u skladu sa mogućnostima i stvarnim potrebama. Znači, ši...šira mu je
11 primerena /sic/ od osposobljavanja.

12 P: Da li bi "smjernice" bila bolja riječ?

13 O: Puno bolja, da.

14 P: Hvala. Sada bih želio da pređemo na drugi dokument.

15 G. HAYNES: [simultani prevod] Radi se o 7D717, i želio bih započeti...

16 Želim pogledati verziju B/H/S, stranica 6, te englesku verziju, strana
17 2. Moglo bi biti od pomoći ako u B/H/S verziji mu prvo pokažemo 1. stranicu
18 prije nego što mu pokažemo stranicu 6. Da, vidimo to.

19 P: Gospodine Kosovac, vidjeli ste iz naslova o kojem se ovdje pravilniku
20 radi, zar ne?

21 O: Da, video sam.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I sada bih želio da pogledate član 17 koji se odnosi takođe na
2 pitanje koje Vam je postavio gospodin Krgović. Ovdje stoji da:

3 "Komandanta u odsutnosti zastupa načelnik štaba, odnosno zamjenik
4 komandanta sa svim pravima i dužnostima komandanata."

5 Vidite li to?

6 O: Vidim član 17.

7 P: Možete li potvrditi da se za "*standing in for*", piše "zastupa" u
8 srpskoj verziji, zar ne?

9 O: Da.

10 P: Da li Vi tako shvaćate pravnu poziciju načelnika štaba unutar brigade
11 JNA?

12 O: Da. Ovaj pravilnik po svom karakteru je obavezujući dokument, za
13 razliku od pravila koji je imô sasvim drugu namenu. Međutim, ovaj prval...
14 pravilnik obavezuje i komandanta, a obavezuje i načelnika štaba. Šta je član 17
15 rekô? Član 17 je oduzeo pravo komandantu da bilo koga drugoga od prvo-
16 potčinjenih odredi za svog zastupnika, nego je regulisao da isključivo načelnik
17 štaba mora da ga zastupa. Međutim, opšte je poznato - to sam i ranije govorio -
18 zastupanje je ovde obaveza koja mora biti regulisana naredbom o zastupanju. Bez
19 naredbe o zastupanju nema zastupanja i nema prava i obaveza iz toga... iz toga

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 stanja o službi.

2 P: Može li to biti trajna naredba?

3 O: Ne. I Zakon o vojsci i Zakon o vojsci v... Bosne i Herce... armi... o
4 vojsci Bosne i He... a... s... ovaj, o Vojsci Republike Srpske, je bio vrlo precizan
5 da je zastupanje ograničeno, ima svoje vreme u koje ono može da traje. Po zakonu
6 je zastupanje moje...že da traje šes' meseci.

7 P: Već ste odgovorili na moje zadnje pitanje na tu temu, a radi se o
8 stranici 3 ovog dokumenta. To nije prevedeno, pa ćete nam morati ovdje pomoći.
9 Iznad naslova vidi se nadležnost i rekli ste ovaj dokument ima snagu zakona. Je
10 li to tačno?

11 O: Da, obavezujući je.

12 P: Želio bih se odmaknuti od ovih pravila JNA i pogledati situaciju u
13 Vojsci Republike Srpske, i molim Vas da pogledamo P26.

14 Da budem iskren, ne znam jeste li vidjeli ovaj dokument kad ste se
15 pripremali. Jeste li ga vidjeli ili ne?

16 O: Mislim nisam. Nisam ga video.

17 P: Zato Vas molim da si uzmete nekoliko momenata da pročitate ovo što
18 vidite.

19 O: Iz sadržaja sam video da sam video ovaj dokument, ali njega mislim da
20 nisam citirô u svojoj ekspertizi. Pročitô samo ovaj dokument, da.

21 P: Mislio sam da ste ga vjerojatno vidjeli. To je dokument koji kreira
22 strukturu Vojske Republike Srpske, zar ne?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: To je dokument koji od komandanata traži predloge za kreiranje
2 strukture Vojske Republike Srpske. Znači, to su predlozi za kreiranje strukture,
3 a drugi dokument kreira strukturu i daje neke biz... bitne parametre koji, smatra
4 predlagač, da oni moraju da obrazlože svoju... svoj predlog st...strukture Vojske
5 Republike Srpske.

6 P: Kada govorite o parametrima, mislite na onaj dio dokumenta koji kaže
7 da bi se:

8 "...Vojska Republike Srpske trebala sastojati od brzih mobilnih i
9 efikasnih pokreta koji se temelje na formacijama, postojećoj opremi, oružju i
10 drugoj vojnoj opremi, laganoj pješadiji, to su opcije..."

11 Da li su to parametri koje ste imali na umu?

12 O: Da. Da, apsolutno. To su parametri koji su bitni za predlaganje ove
13 strukture, kao i ovo dole što je rečeno da vojska mora biti osposobljena za
14 ofanzivnu odbranu. Onda, u... dodelu druge tehnike, to je ta modularnost vojske, i
15 slično.

16 P: Hvala. Slažete li se da su ti parametri činili Vojsku Republike
17 Srpske različitom od Jugoslovenske narodne armije?

18 O: Apsolutno se slažem, jel jedna bit... jedan bitar /sic/ parametar
19 organizacije je - i zato se formiraju posebni organi koji se bave organizacijom

20 -

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 da se izbegne šablon i da se napravi najpogodnija organizacija u skladu sa
2 potrebama, ciljevima, raspoloživim ljudstvom i raspoloživom tehnikom, i da se
3 napravi organizacija koja će de vrlo brzo razvijati ako dobijete drugu tehniku i
4 ako dobijete drugi sastav ljudstva. To su osnovni principi organizacije na kojoj
5 organizacija svake vojske je i bazirana.

6 P: Hvala. Brzo idemo dalje.

7 G. HAYNES: [simultani prevod] P417 u e-court-u.

8 P: Ponovno, gospodine Kosovac, pokazaću Vam 1. stranicu ovog dokumenta,
9 kako bismo vidjeli je li Vam to poznato. Vi ste to pročitali, ili kad ste
10 pripremali izvješće ili kad ste se pripremali za svjedočenje. Da li prepoznajete
11 ovaj dokument?

12 O: Da. Ja sam u... i u mom izveštaju citirao neke elemente njegove.

13 P: Samo da objasnim, mi nismo raspravljali o tome što ćete danas reći,
14 zar ne?

15 O: Ko? Vi i ja?

16 P: Da, Vi i ja.

17 O: Nismo, nismo. Nismo. Nismo, nismo.

18 G. HAYNES: [simultani prevod] Možemo li sada pogledati stranicu 10 tog
19 dokumenta u B/H/S verziji, te u engleskoj verziji? Mene zanimaju članci 16 i 17.

20 P: I, ako Vas ne smeta, radićemo obrnutim redoslijedom, odnosno,
21 započeti članom 17.

22 Prvo, općenito pitanje o ovim provizornim propisima o službi Vojske
23 Republike Srpske. Oni su bili napisani oko tri mjeseca nakon dokumenta kojeg smo
24
25
26
27
28
29
30

1 vidjeli, dakle, poziva za prijedloge za strukturiranje vojske. Slažete li se s
2 time?

3 O: Da i, ovaj, ovo je privremeni propis u službi, ima i drugu namenu. On
4 je ono što je nekada to, ovaj, tamo bilo pravilo službe. On r... ovaj, ovi prop...
5 privremeni propisi o službi u Vojsci Republike Srpske definišu upravu, ovaj,
6 nadležnosti i odnose između komandi jedinica i starešina i... kao i druge stvari.
7 I, celo ovo poglavlje se zove "Odnosi u vojsci".

8 P: Hvala. I poznajete taj cijeli dokument, ali oni ne uključuju izričito
9 nikakva pravila JNA?

10 O: On je sam po sebi, ovaj, dovoljan, ali je usaglasio i vidi se da je
11 nastao na osnovu "Pravilo službe".

12 P: Ako pogledamo član 17, on govori o obavezi vršenja naredbi viših
13 oficira, zar ne?

14 O: S...s... član 17 govori o pretpostavljenom starešini, da. A... najstariji,
15 tačno, i p... i pretpostavljenog i najstarijega, da.

16 P: Ponovno, već ste odgovorili unaprijed na moje pitanje. Definira tko
17 je pretpostavljeni starješina, ako najstariji nije prisutan, zar ne?

18 O: Strah me je da nisam dobro razumeo pitanje, pa bi' Vas zamolio da mi
19 ponovite.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gledao sam 2. paragraf člana 17, gdje stoji:
2 "Pripadnici vojske su dužni da izvršavaju naređenja najstarijeg
3 prisutnog starješine, kad nije prisutan pretpostavljeni starješina.
4 O: Da.
5 P: Sada bih se vratio na član 16, ali prvo, slažete li se sa sljedećim;
6 oficir koji zapovijeda nije nužno zapovjednik, zar ne?
7 O: Da.
8 P: Dali to znači da se slažete s onim što sam rekao?
9 O: Da.
10 P: To se osobito odnosi na davanje naredbi vezano uz zajedničke zadatke.
11 Slažete li se s time?
12 O: Mislim da nisam razumeo pitanje.
13 P: Ja sam kriv za to. Pogledajmo što znači "zajednički zadatak" o kojem
14 se govori u članu 16. Imamo klasični primjer zajedničkog zadatka u ovom slučaju.
15 Operacija "Krivaja 95" bila je zajednički zadatak, zar ne?
16 O: Bio sam precuzan */sic/*, operacija "Krivaja 95" ne postoji. Postoje
17 aktivna borbena dejstva koja su vođena pod tajnim nazivom "Krivaja 95".
18 Operacija je u ovaj deo guranje dokumenta i r...radnje koja f... *de facto* nije
19 izvođena */sic/*.
20 P: Dobro, uzmimo drugi primjer. Zajednički zadatak mogao bi biti
21 naređen, a uključivati jedinicu iz jedne brigade, neku jedinicu iz druge
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 brigade, još jednu jedinicu iz korpusa i jedinicu iz Glavnog štaba. To bi bio
2 zajednički zadatak, zar ne, gdje se jedinice iz četiri druge jedinice zajedno
3 udružuju kako bi izvršile zadatak?

4 O: Razumeo sam ov... Vaše pitanje. Ovo pitanje i odgovor na ovo Vaše
5 pitanje ima dva nivoa. Dobro je što ste uzeli zapovest koja reguliše aktivna
6 borbena dejstva, a dobro je i ovaj primer koji ste dali. Ako jedna komanda
7 objedinjava dejstva više jedinica, onda sa tim jedinicama rukovodi ta komanda i
8 lice koje se... koje ta komanda odredi, što smo nekol'ko puta prošle nedelje i
9 davali primere. Ova tačka 16 se podrazumeva u jednoj drugoj situaciji. Ako iz
10 nekog razloga nestane, prekine se veza i nema veze sa komandom, onda ove
11 jedinice koje ste Vi nabrojali i dalje dejstvuju kao celina, a taj stariji
12 starešina preuzima ulogu pretpostavljenoga komandanta i reguliše dejstva dokle
13 ona budu se izvodila.

14 P: Mislim da ste odgovorili na moje pitanje. Pretpostavljeni starješina
15 zapovijedao bi svim tim kombiniranim jedinicama koje vrše zajednički zadatak,
16 zar ne?

17 O: Da, ukol'ko oni vrše zajednički zadatak.

18 P: A zapovjednici svih jedinica iz kojih su te jedinice došle ne bi
19 mogli zapovijedati, je li tako?

20 O: Taj s... zajednički starešina koji bi rukovodio sa svim tim zadatkom,
21 on bi rukovodo... rukovodio sa tom celinom - te tri-čet'ri jedinice, kol'ko ste
22 dali primera - a svaki komandant ili starešina koji vodi tu svoju jedinicu, on
23 bi sprovodio dalje naređenja i regulisô naređenja. Znači, uspostavio bi se
24 sistem hijerarhije vrlo brzo i u toj situaciji.

25

26

27

28

29

30

1 P: Sad sam siguran da ste odgovorili na moje pitanje i zadovoljan sam s
2 odgovorom, i ima još jedna zadnja stvar koju Vas želim pitati.

3 G. HAYNES: [simultani prevod] Odnosi se na P699. Molim Vas da pogledamo
4 36. stranicu B/H/S verzije, odnosno 34. stranicu engleske verzije.

5 P: Molim Vas da pogledate točku 65, s obzirom na odgovore koje ste dali
6 na pitanja gospodina Bourгона neki dan. Slažete li se s odredbom člana 65, da
7 operativno dežurstvo u komandnom mjestu organizuje načelnik štaba?

8 O: Da.

9 P: Gospodine generale Kosovac, hvala Vam. Nemam daljnjih pitanja.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Haynes.

11 Gospodine Vanderpuye, Vi ste sljedeći, ali imamo i pauzu. Hoćemo li
12 krenuti na pauzu sada?

13 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Kako želite, gospodine
14 predsjedavajući.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Još uvijek mislite da će Vam trebati 8
16 sati?

17 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Mislim da ne.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] 25 minuta pauze.

19 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Svi ustanite, molim.

20 ... Početak pauze u 12.27h

21 ... Sjednica nastavljena u 12.59h

22 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim.

23 Izvolite sjesti.

24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Vanderpuye.

25

26

27

28

29

30

1 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Hvala. Dobar dan, Vama kolegama i
2 generalu.

3 Unakrsno ispituje g. Vanderpuye:

4 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

5 P: Ja se zovem Kweku Vanderpuye. U ime Tužilaštva ja ću Vas danas
6 ispitivati o onome što ste govorili tokom glavnog ispitivanja, kao i tokom
7 unakrsnog ispitivanja, a i na temelju Vaše ekspertize.

8 Ne govorimo istim jezikom i ja ću Vas zamoliti ipak da govorite sporo, i
9 ja ću govoriti sporo, kako bismo dobili jako točan prevod onoga što govorimo i
10 kako bi tako ušlo u zapisnik. Ako imate nekih pitanja u vezi s onim što sam ja
11 pitao Vas, molim Vas recite mi, ja ću probati to preformulirati kako bismo se
12 jasno razumjeli.

13 O: Dobar dan. Nemam nikakvih posebnih pitanja.

14 P: Izvrsno. Postavljena su Vam danas neka pitanja od strane mog kolege,
15 gospodina Krgovića, a u vezi sa iskazom potpukovnika Dragomira Keserovića.
16 Konkretno Vas je pitao nekoliko pitanja u vezi sa tvrdnjama gospodina Keserovića
17 o generalu Miletiću. To je na stranici 32, transkripta.

18 Želio bih Vam pročitati šta je ovaj svjedok rekao prije nego što su mu
19 postavljena ona pitanja koja Vam je pročitao moj kolega. Mojim kolegama kažem da
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je to u transkriptu sa suđenja, na stranici 31, red 22.

2 Pitanje: "Da li znate da je on bio VD načelnika štaba, zamjenik
3 komandanta u Han Pijesku kada je Milovanović bio odsutan?"

4 Odgovor: "Ne znam da li je to bilo zvanično."

5 Pitanje je bilo: "Bilo je prilično jednostavno. Molim Vas, izvolite,
6 objasnite ako možete to objasniti."

7 Odgovor: "Pa ono što sam ja htio reći je da, a Vi vjerojatno imate tu
8 informaciju, i da je u Glavnom štabu bilo tako malo ljudi da je doslovno svako
9 radio sve. Ljudi su se mijenjali cijelo vrijeme. Ako nekog nije bilo, onda je
10 neko drugi mogao preuzeti njegove zadatke. Ljudi su imali više dužnosti, tako da
11 je moguće, i iz te perspektive gledano, da je neko zastupao generala
12 Milovanovića, ali ja nisam siguran da li je bilo ko zvanično bio postavljen na
13 tu dužnost."

14 A zatim se nastavlja ono što je moj kolega već pročitao, naime, da je
15 general Miletić bio treći čovjek u štabu.

16 Dakle, generale, dozvolite da Vam postavim sljedeće pitanje. Da li je
17 moguće, po Vašoj procjeni i na temelju Vašeg iskustva, da je potpukovnik
18 Keserović zaključio kako je general Miletić bio treći u štabu, s obzirom da je
19 imao priliku da vidi da je potpis generala Miletića bio na mjestu gdje je
20 stajalo "zastupa načelnika štaba" u cijelom nizu navrata, a s obzirom isto tako
21 na njegova iskustva kao nekog ko je bio u Glavnom štabu?

22 O: Da. Moguće je da potpukovnik Keserović, kome ja ne osporavam nijedan
23
24
25
26
27
28
29
30

1 deo stručni iz svojeg dele struke, dobije utisak i iz nekoliko razloga. Jedan od
2 razloga pogrešnog utiska što ljudi često zamenjuju Glavni štab Vojske Republike
3 Srpske sa Štabom Vojske Republike Srpske. Drugi, što Glavni štab Vojske
4 Republike Srpske često zamenjuju sa pojmom "komandno mesto". Treći, što vrlo
5 često, na osnovu ličnog utiska koliko je nešto video, daju ocenu. I četvrti,
6 opšte je poznato da kod najvećeg broja oficira, ne u Vojsci Republike Srpske
7 nego i u drugim vojskama u kojima sam ja bio, problematika organizacijskih,
8 formacijskih i kadrovskih poslova je često najmanje poznata i zdravo-logički o
9 njoj razmišljaju, a na to me nadvodi i upotreba reči VD - vršilac dužnosti
10 načelnika štaba - koja u vojsci nikada nije postojala i tak'o nešto ne postoji.

11 P: Na šta on opisuje u ovom -

12 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Samo trenutak. Prvi razlog koji je naveo
13 svjedok - možda je netočno prevedeno pa ću ja to pročitati - pa mi Vi, generale,
14 potvrdite da li ste upravo tako rekli:

15 "Jedan od razloga bi mogao biti taj da su ljudi često Glavni štab Vojske
16 Republike Srpske zamjenjivali sa Štabom Vojske Republike Srpske."

17 Da li ste upravo tako rekli?

18 SVJEDOK: Ja sam rekô da su ljudi često štab Glavnog štaba Vojske

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Republike Srpske izjednačavali sa Glavnim štabom Vojske Republike Srpske.

2 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala. Možete nastaviti, gospodine
3 Vanderpuye.

4 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

5 P: Ono što potpukovnik Keserović opisuje ovdje je relativna redovnost
6 ovakvih nezvaničnih zadataka dodjele dužnosti ili odgovornosti u samom Glavnom
7 štabu. Da li to možete prihvatiti?

8 O: Ako mene pitate, čini mi se da je dominantnija činjenica da je
9 verovatno on kontaktirô često osnovno komandno mesto i najčešće je tamo video
10 generala Miletića. I onda mu je u jednom trenutku general Miletić predstavljao
11 jedan centar oko kos... oko čega se sve okreću /sic/, a činjenica da u svojoj
12 /?svom/ vršenju dužnosti general Mid...letić je skoro isključivo bio na komandnom
13 mestu. Vrlo malo je išao, ovaj, po jedinicama i ono što je bio odsutan u
14 obilazak porodice.

15 P: U redu, mislim da je bolje da pređem na jednu drugu temu, a na ovu da
16 se kasnije vratim. Postaviću Vam nekoliko općenitih kontekstualnih pitanja.

17 Kao prvo, recite nam da li imate bilo kakvih praktičnih iskustava koja
18 se tiču komandovanja borbenim dejstvima, bilo da se radi o strateškim,
19 operativnim ili taktičkim dejstvima?

20 O: Apsolutno.

21 P: U redu. Recite nam kada i gdje.

22 O: U bombardovanju Savezne Republike Jugoslavije bio sam zastupao
23 načelnika 3. uprave Glavnog štaba Vojske Republike Srpske, koje je organizovala
24 rad van kom... sistema komandnih mesta zbog toga što je to uprava koja je imala

25

26

27

28

29

30

1 obaveze da kontaktira sa vladom, sa ministarstvima, sa drugim organizacijama i
2 sa vojskom, tako da sam vrlo često, kao načelnik te uprave, i saradivao sa
3 komandnim mestima, skoro svim, a i vršio sam obilazak mojih vojno-teritorijalnih
4 jedinica koje su se nalazile na celoj teritoriji Savezne Republike Jugoslavije.

5 P: U redu, hvala na ovom odgovoru. Pretpostavljam da ste imali i
6 iskustva u pripremi ekspertiza ove prirode koje ste nam tu pokazali?

7 O: Iz mog CV-a ste videli radove koje sam radio. Ekspertiza ove prirode
8 je jedini dokument koji sam radio, ali od strane Tribunala sam angažovan kao
9 vojni ekspert i u slučaju *Perišić*.

10 P: U redu. Ovo je, dakle, Vaša prva tehničko-vojna ekspertiza koju ste
11 pripremili za neku sudnicu, je li to tačno?

12 O: Da, ovo je moje prvo susretanje sa Sudom i sa sistemom suđenja.

13 P: Jeste li pripremali ili pripremate ekspertizu za Vaš zadatak u
14 predmetu *Perišić*?

15 O: Da, pripremam i p... jeku sam pripreme. Posle ovoga završenoga posla,
16 onda mi to postaje težišni zadatak, pored mog redovnog posla.

17 P: Uzimajući u obzir Vaše iskustvo, Vama je naravno jasno da u pripremi
18 jedne ekspertize, ovako veoma tehnički stručne kao što je ova, morate analitički

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 razmotriti i materijale i činjenice?

2 O: Apsolutno mi je jasno i to sam u uvodnom delu naglasio, gde sam i
3 naglasio koje sam metode koristio, a posebno sam objasnio kako sam i zašto sam
4 koristio model... metod modelovanja.

5 P: To sam Vas pitao zbog toga što, čini mi se u petak, ste rekli da
6 niste pokušali da sastavite baš sve dijelove ovog mozaika.

7 O: Voleo bi', ov... da znam precizno, jel ta rečenica u jednom trenutku
8 može da bude vrlo dobra, a u jednom trenutku može da bude katastrofalna.

9 P: Postaviću Vam direktno pitanje. Da li je stvarno tačno da ste probali
10 da sastavite sve djeliće mozaika u jednu sliku, ili niste?

11 O: Sve delove mozaika, s aspekta teme moje ekspertize, sam pokušô da
12 stvorim u jednu sk...liku, i u tom smislu sam tragao za nekim komparacijama tamo
13 gde nisam imao dokumenta.

14 P: I, pripremajući Vašu ekspertizu, pokušavali ste da budete temeljiti.
15 I tako se može reći, je li tako?

16 O: Pa mislim da je suprotan stav katastrofalan i ne odgovara zadatku i
17 temi. Oficir stručnjak mog ranga i renim... i renomea, ne verujem da bi s... pristao
18 da radi nešto površno i netemeljito.

19 P: U pripremi ovog izvještaja pokušali ste biti neutralni i objektivni,
20 zar ne?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ovo što ste me pitali, to spada u prve rečenice moje ekspertize, i
2 sebe doživljavam kao vojnog eksperta koga je angažovao Tribunal, a temu mi je
3 dao tim Odbrane generala Miletića i, u tom smislu o funkcionisanju eksperata, na
4 kraju moga svedočenja daću i neke predloge Sudu, časnom, bez obzira da li su to
5 usvojio ili ne usvojio.

6 P: Možda nisam dobro shvatio, mislite li to s obzirom na svoj izvještaj
7 ili s obzirom na svoje svjedočenje?

8 O: S obzirom na mesto i ulogu eksperta.

9 P: U redu. Kako biste uspjeli biti analitični, neutralni, temeljiti i
10 objektivni u pripravljanju ovog izvještaja znate da, između ostalog, morate biti
11 kritični, odnosno da morate kritično procjenjivati prirodu i primjenljivost
12 informacija koje koristite u pripremi izvještaja.

13 O: Hvala. To je jako poznato i zato mogu da Vam kažem da trud nije bio
14 bezuspešan. Za razliku od velikog broja drugih ekspertiza, nisam želeo da vršim
15 ekspertizu i analizu jedne vojske koja je u sukobu, a da ne dođem do velikog
16 broja dokumenata druge vojske koja je bila u sukobu sa tom vojskom. Čak sam
17 istraživao i dokumenta koja su se odnosila i na druge vojske van... iz bivše SFRJ,
18 i zato, u svakom stavu gde sam rekô da su koristile i druge vojske, znači da sam
19 direktno saznô, proučio i video da su koristile druge vojske.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala. Postavio sam pitanja vezana uz odgovore koje ste dali na
2 pitanja mojih kolega, osobito vezano za to kad Vas je moj kolega, gospodin
3 Haynes, pitao o velikoj količini propisa iz bivše Jugoslavije koji su možda bili
4 primjereni za Vojsku Republike Srpske. To je tako, zar ne?

5 O: Odgovor je potvrđan, to je tako, ali je potrebno i da dam priremetnom
6 /sic/ tom od... d... odgovoru i adekvatan komentar. Sve vojske koje su nastale od
7 bivše Jugoslovenske narodne armije, u svom komandnom kadru ili u *top-*
8 *managementu*, imali su oficire iz Jugoslovenske narodne armije, i vrlo je
9 prirodno bilo da su sva komandovanja i to preuzeli iz Jugoslovenske narodne
10 armije.

11 Bila je još jedna bitna komparativna prednost - a to ste mogli vi ovde
12 da vidite u sudnici - da veliki broj dokumenata, koje je izdavala Jugoslavenska
13 narodna armija, bili su iz... ov... rađeni na jezicima naroda tako da nisu morali ta
14 dokumenta i da prevode. A ono što je najvažnije, ti oficiri su obučavani na tim
15 dokumentima.

16 Čak je i vidljivo da su i zakoni rađeni na način, u početku, što su
17 vršene najmanje izmene postojećih zakona, a kasnije sve zemlje su imale svoje
18 specifičnosti i svoje razvoje.

19 P: Stoga pretpostavljam da ste uzeli u obzir razinu zakona, propisa,
20 uputstava, koliko su oni bili obvezujući, u donošenju svojih zaključaka kada ste
21 sastavljali izvještaj.

22 O: Da.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Pretpostavljam da ste također uzeli u obzir i da su mnoga od ovih
2 pravila, uputstava, su se kreativno primjenjivala, i u bivšoj JNA, odnosno JNA,
3 i u Vojsci Republike Srpske.

4 O: Mislim da sam vrlo precizan bio, i u ekspertskom izveštaju i u svim
5 mojim izjavama ovde pred Sudom, gde sam tačno bio precizan šta je kreativna
6 primena, šta je obavezujuće i u čemu su neke specifičnosti jednih i drugih
7 dokumenata. O tome sam vodio računa i vrlo često sam to naglašavô, i spreman sam
8 u svakom trenutku da napravim distinkciju između jednoga i drugoga.

9 P: U svom izvještaju identificirali ste informacije na koje ste se
10 oslanjali pri donošenju zaključaka. Je li to tako?

11 O: Jeste. govorio sam o informacijama koje sam koristio, nisam dao
12 konačan spisak tih informacija jel on nikad nije konačan, tako i da sam ovih
13 dana imô priliku da vidim neke informacije koje nisam imao, i u ekspertizi sam
14 bio ić... precizan da ekspertiza se ne smatra zatvorenom. Otvorena je za svaku
15 dogradu na osnovu svake nove informacije, i sa njom sam spreman i na stručnu
16 raspravu.

17 P: U redu. Dokumenti na koje ste se oslanjali za pripremu, uglavnom ste
18 ih dobivali od Miletićeve Obrane. Je li tako?

19 O: Pa može se reći da je tako, jel vidim da i ekspertu u sudnici nije
20 obezbeđen pristup bazi podataka. Obra... od... najviše sam koristio dokumente koje
21 je dostavila, koja mi je dala Odbrana, koristio sam dokumente na koje sam ja
22 naišao, čitô sam ekspertize, čitô sam izveštaje, čitô sam razgovore koji su
23 obavljeni i razgovarô sam sa velikim brojem ljudi koji su imali direktan
24
25
26
27
28
29
30

1 /sic/ ili indirektan upliv u bilo šta što me interesovalo.

2 P: Upravo ono o čemu bih i želio govoriti. Vi ste više puta, tijekom
3 iskaza, rekli da ste govorili sa velikim brojem visoko pozicioniranih osoba u
4 različitim vojnim snagama, vezano za svoj angažman. Možete li nam reći s kime
5 ste razgovarali kada ste pripremali ovaj izvještaj?

6 O: Moja saznanja koja sam ugradio u ovaj izvještaj ne odnose se samo na
7 osobe i generale, ili ljude koji su se bavili s tim poslom, koje sam /sic/
8 direktno i lično razgovarao, nego se i odnose na osobe čija sam dokumenta
9 koristio. A, između ostaloga, najčešće sam razgovarao sa osobama koji su se
10 bavili delatnošću kao što je moja, a to je organizacija i fukon... i
11 funkcionisanje sistema. O nekim elementima organizacije i funkcionisanja sistema
12 sam razgovarao sa generalom Simićem koji je ovde bio svedok. Dok je još bio
13 načelnik Glavnog štaba Vojske Republike Srpske, sam bio u zvaničnoj poseti u
14 Banja Luci, i onda sam razgovarao jer su me interesovala neka njegova iskustva.

15 Sa generalom Škrbićem sam razgovarao kad je dolazio u Vojsku
16 Jugoslavije, pošto kad je došô u Vojsku Jugoslavije, radio u sektoru gde je bila
17 moja organizacijska jedinica.

18 Sa velikim brojem pukovnika sam razgovarao na raznim skupovima i
19 kontaktima. Baza ljudi s kojim sam razgovarao, direktno i indirektno, je bila
20 ogromna. Ne bih želeo da nekoga povredim, da ne kažem da nisam razgovarao, ali
21 od trenutka odluke pisanja ovoga rada nikoga od njih nisam kontakt... kontaktirô u

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 vezi pisanja jer sam želeo da rad, po svom sadržaju i sastavu, bude originalno
2 delo.

3 P: Ispričavam se, rekli ste da niste razgovarali sa gospodinom Simićem,
4 odnosno, generalom Škrbićem, nakon što ste počeli pisati izvještaj? Jer to piše
5 u transkriptu, možda ima tu neka greška?

6 O: Ako tako piše i ima greška. Sa njima nisam razgovarao o ekspertizi
7 nakon toga što sam počeo da radim ekspertizu, znači, vrlo precizan sam bio.

8 P: Onda ću probati biti precizniji. Jeste li razgovarali s njima, vezano
9 uz pripremu Vašeg izvještaja, u bilo kojem trenutku tog procesa?

10 O: Bili ste izuzetno precizni i u početku, i u skladu sa tim sam ja i
11 odgovorio. U cilju pisanja ekspertize ni sa kim nisam razgovarao, jer sam težio
12 da bude to originalna /sic/ moj rad, a o raznim iskustvima sam razgovarao sa
13 ogromnim brojem ljudi.

14 P: Ono što me muči i želio bih znati, ako je moguće, kad kažete "veliki
15 broj ljudi", a spominjete dvojicu ljudi, možete li biti precizniji o tome s kime
16 ste razgovarali i o čemu ste razgovarali, jer vaš izvještaj pokriva široko
17 područje.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da bi' ja bio precizniji, otišli bi u neke vode i sad ću morati,
2 pošto na jedan način insistirate sa des... setim spiska ljudi o /sic/ kojima sam
3 sve ovo razgovarao. Pre svega, ja sam do kraja 1995. godine bio izvršni direktor
4 Ministarstva odbrane Srbije i Crne Gore, odnosno Srbije. Pre toga sam bio
5 pomoćnik ministra za ljudske resurse. Tema ovoga rada, koja je ovde pisana sa
6 aspekta svih elemenata rada, a ne konkretno Vojske republike Srpske, je tema
7 svakog mog razgovora sa svakim službenikom i delom tog sistema.

8 O aspektima organizacije sam razgovarao i sa to... sa NATO oficirima. O
9 aspektima organizacije sam razgovarao u Pentagonu i sa Ministarstvom odbrane, i
10 razgovarao sam sa šefom G-5. O aspektima organizacije razgovarao sam sa
11 oficirima iz slovenačke vojske. O aspektima organizacije sam razgovarao sa
12 oficirima iz slovačke vojske. O aspektima organizacije sam razgovarao sa
13 oficirima iz Vojske Republike Srpske. O aspektima organizacije sam razgovarao sa
14 bivšim oficirima JNA koji su se br...avili sa tim. Izlagao na stručnim skupovima -
15 član sam Atlantskog saveta Srbije, član sam u us... član sam upravnog odbora
16 Atlantskog saveta - i dan-danas sa svim ovim ljudima govorim o aspektima
17 organizacije, funkcionisanja i komandovanja.

18 Ako Vas interesuju neka posebna imena, s kim sam razgovarao - ja sam
19 ovde izveo primer dva koja su Vam najsvežiji - mogu da pretražim veći broj tih
20 imena.

21 P: Imao sam prilike pogledati Vaš izvještaj i zaista je sofisticiran, i
22 oprostite mi ako radim pogreške glede sadržaja, ali nisam primijetio da ste u

23
24
25
26
27
28
29
30

1 izvještaju spominjali intervju s bilo kime. Ne vjerujem da Vaš izvještaj sadrži
2 bilo kakve bilješke glede pojedinaca s kojima ste imali te razgovore, i pitam se
3 zašto je to tako?

4 Možete li nam reći zašto u Vašem izvještaju ne vidim i nigdje ne
5 spominjete da ste razgovarali s tolikim nizom visoko kvalificiranih pojedinaca?

6 O: Prvo, najljepše Vam hvala na sofisticiranosti izveštaja i toj oceni,
7 stvarno mi je čast što sam dobio takvu ocenu. Ja moram da Vam kažem da, kada sam
8 počeo da radim ovaj izveštaj, izveštaj je rađen u isključivo... izuzetno
9 ograničenom vremenskom intervalu za koji je on odobren. Praktično, naslanjao sam
10 se na materijale koje su radili drugi istraživači i hteo sam, imao sam nameru,
11 da napravim rekonstrukciju organizacijsko-mobilizacijskog razvoja Vojske
12 Republike Srpske. Međutim, sam metod rada, kao intervju, traži jako puno
13 vremena, jako puno saradnika, međusobnu verifikaciju, i on kao takav nije mi
14 omogućen da ga sprovedem. Međutim, to što sam razgovarao sa ljudima i što sam
15 radio - to je baza podataka koja je ugrađena u CV, odnosno u dužnosti koji /sic/
16 sam vršio i koja mi je kasnije služila da pravim ovaj izveštaj - i pošto nisam
17 nigde radio neki konkretan intervju, kad sam počeo da radim izveštaj nisam
18 nikoga posebno kontaktirao, onda nisam ni želeo da navodim neka imena jer nemam
19 osnove da navodim imena u tom trenutku.

20 P: Dvanaestog, ovog mjeseca, kad ste davali iskaz - stranica 2991 -

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 glede pitanja mog kolege o rangu generala Miletića, linija 13, kaže da ste,
2 čitajući dokumente vezane uz ovaj slučaj, kažete da:

3 "Imam malo konfuzije o tome koji je čin imao starješina u Vojsci
4 Republike Srpske, s obzirom na funkcioniranje Vojske Republike Srpske. Oni su
5 također imali formacije, i ja sam imao veliki broj rangiranja i imao sam dodatne
6 intervjue sa svim tim starješinama koji su se bavili organizacijom unutar Vojske
7 Republike Srpske, te se na temelju toga utvrdio točan rang u rangiranju Vojske
8 Republike Srpske."

9 S obzirom na ovo što sam Vam sad pročitao, postavljam pitanje glede toga
10 koga ste kontaktirali nakon što su Vas angažirali da pripremite ovaj izvještaj?
11 Jeste li kontaktirali ikoga nakon što ste počeli pisati ovaj izvještaj, nakon
12 što je to zatražila Odbrana generala Miletića?

13 O: U celom Vašem pitanju, sve su mi se kocke poklopile. Nije mi se
14 poklopila "konfuzija" koja je spomenuta, jer to je reč koju ja često baš i ne
15 koristim, ali mislim da sam razumeo pitanje. Ja sada ću da Vam budem još jednom,
16 ovaj, precizan.

17 Kad sam radio ovaj izveštaj, ni sa kim nisam razgovarao u funkciji
18 izrade izveštaja, a kad sam razgovarô sa ljudima, razgovarô sam da bi' od njih
19 čuo kako su oni radili, šta su radili i koji su problemi bili. I zato sam imô
20 nameru da rekonstruišem organizacijski razvoj - koji je po meni trebao da uradi
21 neko drugi, a ne ovaj ekspert - međutim, vreme mi nije dalo.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Kad sam imô neke probleme za razumevanje, na primer, obratio sam se
2 generalu Škrbiću pa sam ga pitao o nekim elementima naredbe. Na primer, pitao
3 sam ga o naredbi, da li je, ovaj, pisana naredba o zastupanju, on mi je rekô da
4 na tom najvišem nivou nije. Nit' sam ja rekô Škrbiću: "To ću upotrebiti u
5 izveštaju, neću upotrebiti u izveštaju", ili bilo šta drugo. Pitô sam kolkô su
6 imali problema sa formacijama, kako su radili formacije, pukovnika Kovačevića.
7 Rekô mi je, radili su po sistemu kako su i počeli da rade, oslanjajući se na
8 bazu i dokumenta koja je imala vojska.

9 "Da li znaš gde mogu da nađem neki dokument oko organizacije?" - on
10 ništa nije znao. Kaže: "Ja sam već dugo van toga sistema i ne znam."

11 Ne znam, možda je problem u tome što Vi imate nešto skriveno u pitanju
12 pa ja ne razumem, ali sam vrlo precizan i ponavljam više puta: s aspekta
13 izveštaja, nijedna rečenica nije ubačena da je to nečiji originalni intervju, i
14 na osnovu toga nije citiran nijedan stav; s aspekta mojih saznanja koji su iz
15 baze dužnosti koje sam obavljao i velikog broja kontakta /sic/, on je bio
16 referenca da mi se dâ da radim ovu ekspertsku na... analizu.

17 P: Na strani 29992, transkripta, dalje kažete opisujući svoj dijagram,
18 sljedeće:

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 "Na temelju svega ovoga, došao sam do ovdje prikazanog zaključka. Ja sam
2 ovaj dijagram pregledao zajedno s velikim brojem oficira koji su bili uključeni
3 u organizacioni rad, i oni su se svi suglasili sa svakom pojedinošću ovog
4 dijagrama."

5 Da li se sjećate da ste to rekli?

6 O: Koji dijagram?

7 P: Rekli ste da ste provjerili dijagram koji ste napravili prikazujući
8 redosled i rang u Republici Srpskoj, i to da ste to provjerili kod niza
9 pojedinaca koji su radili u području organizacionog rada. Govorim o Vašem iskazu
10 od 12. januara.

11 O: Da li to znači da mislite na sliku broj 14?

12 P: Mislim da dâ. Zapravo, ono o čemu ja govorim je tema Vašeg iskaza
13 gdje ste Vi rekli da ste provjerili taj dijagram, kako je to ušlo u zapisnik,
14 zajedno sa cijelim nizom pojedinaca.

15 O: Verovatno može da bude problem u prevođenju, ali moj rad - pa sam ga
16 još jednom pregledô, ovaj, na brzaka, na brzinu - nema nijedan dijagram. To su
17 slike. Ima tu različitih slika, ali ako spominjete rang i redosled, to je slika
18 broj 14. I tačno je da sam o slici broj 14 razgovarao sa velikim brojem ljudi,
19 ali ne da sam mu dao sliku broj 14, pa da on meni sada verifikuje il' ne
20 verifikuje tu sliku, nego o metodu kako se to radi. I, malopre, na pauzi mi -
21 pošto m.. to je pitanje okretalo se, da je to neko autorsko delo, ovaj, moje -
22 palo na pamet da postoji dokument u vojsci. To je dokument iz JNA koji je
23 preuzela Vojska Jugoslavije, koja znam da je radila Vojska Republike Srpske. Po

24

25

26

27

28

29

30

1 kom dokumentu znam gde su radile /sic/ neke... o... neku organizaciju i vojska
2 Slovenije, ali nije navodila taj dokument, ovaj, kao izvod. Dokument se zove
3 "Uputstvo za izradu dokumenata mobilizacijskog razvoja". Ubeđen sam da je taj
4 dokument postoji u bazi podataka ovde, da bi mogli da ga vidimo i da radimo, ali
5 i on je jedan od dot...kumenata koji govori o rangu. On je bitan zbog toga da se
6 vidi da rang i redosled nisu neke misije koje sam ja izmislio, a o metodu kako
7 se dolazi o rang i redosledu, razgovarô sam i sa, na primer, vojnim
8 izaslanicima, i bivšim i sadašnjim, da li oni imaju iskustva o rang i redosledu
9 u stranim oružanim snagama, i o-

10 P: Generale, ja Vas samo pitam da li ste tu sliku ili dijagram
11 pokazivali nekome nakon što ste pripremili dokument, a na to ste mi pitanje već
12 odgovorili, ako se ne varam.

13 Mogli bismo sada napraviti pauzu, ali Vijeće je to koje će odlučiti.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa imamo još dvije minute.

15 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Pa, Vi kažite.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite.

17 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] U redu.

18 P: Pretpostavljam da ste, gospodine, se dobro pripremili za ovaj iskaz,
19 prije nego što ste došli ovamo. Je li tako?

20 O: Nije valjda da Vam delujem neozbiljno.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Jesam pripremio sam se vrlo... vrlo sam se temeljno pripremio.

2 P: Sastali ste se i sa timom Obrane Miletića i sa timom Obrane Gvere, je

3 li tako?

4 O: Mislim da ste preskočili, ovaj, sastao sam se i sa gospođom Nikolić i

5 to je rečeno ovde u sudnici, da smo se sastali, da smo razgovarali jedno sat-dva

6 vremena, oko nekih načelnih stvari, i ni sa kim više se nisam pojedinačno

7 sastajao niti razgovarao o... pre ovoga mog izl... izlaganja ovde.

8 P: Koliko dugo je trajao taj sastanak sa timom Gvere, da li nam možete

9 reći?

10 O: Strah me da Vam ne mogu reći, ali ako bi' Vam rekô da je između sat i

11 dva, mislim da je to veliki dijaspazon /sic/ da bi mogli da prihvatite kao

12 precizno.

13 P: Hvala na tom odgovoru.

14 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Zahvaljujem se predsjedavajućem.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Prekidamo sa radom, nastavljamo sutra.

16 Hoćete li Vi završiti sutra?

17 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Nadam se da hoću.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nadate se.

19 Gospodine Haynes, primite to na znanje.

20 G. HAYNES: [simultani prevod] Hvala Vam, predsjedavajući.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Očito će biti i dodatnog ispitivanja

22 kasnije, pretpostavljam, ali radimo na pretpostavci da ćemo završiti sutra ili

23 najkasnije u srijedu. Molim Vas da budete spremni.

24 A da, usput - podsjetila me sutkinja Prost - moraćete nam reći kakva je

25

26

27

28

29

30

1 situacija sa Kovačevićem. Imate li-

2 G. JOSSE: [simultani prevod] Svjesni smo toga da moramo donijeti konačnu
3 odluku o tome i prenijeti je Pretresnom vijeću i procesnim stranama. Zahvalan
4 sam na tome što je gospođa sutkinja Prost to spomenula u ovom trenutku. Osim
5 toga, časni Sude, mi bismo željeli iznijeti uvodnu riječ. To će trajati
6 otprilike jednu sjednicu.

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ja se izvinjavam. Gospodin Thayer
8 pokušava utvrditi da li se mora pripremiti za ovog svjedoka. Molio bih da što
9 ranije dobio te informacije. Također, nemamo nikakvih naznaka kakva bi to uvodna
10 riječ bila. Možda je to završna riječ? To se možda nekako uklapa u sistem.

11 G. JOSSE: [simultani prevod] Samo da raščistimo prvu stavku. Ja sam
12 gospodinu Thayeru više puta rekao da mora biti spreman da se pozabavi s našim
13 vještakom, Ja sam mu to deset puta rekao i to je odgovor na ovo što je pitao moj
14 kolega, gospodin McCloskey. Gospodine Thayer se mora pripremiti.

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 [Svjedok se povlači]

2 G. JOSSE: [simultani prevod] Kao drugo, druga stvar je, ako do toga dođe
3 mi ćemo morati iznijeti našu argumentaciju i imaćemo pravo, i jedni i drugi, da
4 o tome porazgovaramo, ali sada nije pravi trenutak.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Slažem se. Nastavljamo sutra u 2 i 15
6 poslijepodne. Hvala.

7 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim.

8 ...Sjednica završena u 13.48h.

9 Nastavak zakazan za utorak,

10 20.01.2009. u 14.15h.

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30